

ŠIANDIEN IR RYTOJ

RAUDONA IR ŽALIA...

SANTYKIAI tarp Prancūzijos ir Amerikos nėra jau taip geri, kaip bandoma juos pavaizduoti. Tam yra įvairių priežasčių.

Prieš porą savaitių prezidentas Kennedy per savo ambasadorių Paryžiuje pareiškė generolui De Gaulliui, kad norėtų susitikti išlyginimui tų nesusipratimų ir kad yra pasirošęs vyksti į Paryžių.

De Gaulle, nors kategoriškai ir neatmetė pasimatymo idėjos, bet davė suprasti, kad dabar nepatogus momentas tokiam susitikimui ir jis nieko gero neduosias. Baltieji Rūmai, neprapatę prie tokio atsisakymo, daro žygius, kad de Gaulle pakeistų savo nuomonę, bet Paryžiuje sakoma, kad tai beviltiškas dalykas.

Tuo tarpu britų premjerui Macmillanui durys į Maskvą atviros.

Nors tai dar laikoma paslaptimi, bet jau žinoma, kad Macmillanas pasisūlė Chruščiovui vyksti į Maskvą.

Praeitą savaitę britų ambasadorius telegrafu Londonui pranešė tris datas gegužės ir birželio mėn., kada Chruščiovas galėtų Macmillaną priimti...

TERORAS DIDĖJA

ALŽIRO teroristinė organizacija po gen. Salano suėmimo ne susilpnėjo, bet savo veiklą patrigubino ir šiandien prieš arabus kovoja ne vien tik OAS, bet jau visa europiečių bendruomenė.

Vien pereiną savaitgalį Alžiro mieste teroristai nužudė apie šimtą ir sužeidė porą šimtų žmonių. Nuo šių metų pradžios slaptosios Armijos Organizacija (OAS) nužudė apie 4,000 ir sužeidė 8,000 žmonių. Tai baisūs skaičiai. Ir jie nemažėja, bet didėja.

OAS kovoja prieš arabus dar ir kitomis priemonėmis. Vienas Orano prekybininkas buvo nužudytas už tai, kad arabams pardavinėjo maistą. Kiti, kad savo įmonėse davė arabams darbo... OAS nori išprovokuoti arabų pyktį, kad prasidėtų kraujo liejimas gatvėse ir prancūzų kariuomenė turėtų atkreipti šautuvus prieš arabus. Tai būtų Eviano sutarties sulaužymu ir Alžire karo atnaujinimu. Kas reikėtų OAS laimėjimą.

Šitos katastrofos bijo ne tik Paryžius, bet ir laikinoji Alžiro arabų vyriausybė.

KURIS GUDRESNIS?

AMERIKOJE viešs sovietų kosmonautas Titovas jau spėjo sužavėti amerikiečius, kurie džiaugiasi to ruso taikingu žodžiais, kada jis Washington, keldamasis su Glennu į obeliską, pasakė, kad tai pirmą bendrą sovietų ir amerikiečių kosmonautų kelionę į erdvę... Arba, kad jis pasmerkė karą ir išreiškė viltį, jog nusiginklavimas leis jam ir Glennui bendrai skristi į planetas...

Amerikiečiai laikraštininkai aprašinėja Titovo šypseną, žavumą ir net sako, kad tarp Titovo ir sovietų ambasados viešpatauja nesutarimas, dėl pasinaudojimo amerikiečių kvietimu aplankyti Cape Canaveral...

Jie užmiršta, kad Titovas buvo atsiųstas į Ameriką sužavėti naivuosius. O jei sovietų ambasada jam neleido pasinaudoti kvietimu aplankyti Cape Canaveral, tai tik dėl to kad nereikėtų Glennui rodyti Sibire paslėptą raketų bazę...

Glennas džiaugiasi, kad jo pažintis su Titovu buvusi jam naudinga. Ateitis parodys, kuriam judvieji ji buvo naudingesnė, kuris iš ko sugebėjo daugiau žinių ištraukti...

DIRVA

Nr. 54

Gegužė-May 9, 1962

Cleveland, Ohio

PO ATĖNŲ KONFERENCIJOS

NATO užsienių reikalų ministrai įspėjo valstybės sekretorių nedaryti nuolaidų sovietams. Tas juos ramino savo planais, kurie pasotina vilką ir palieka avį sveiką, arba... bent leis jai numirti sava mirtimi.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

2. atominių nusiginklavimų bent Europoje;
3. sovietinės Rytų Vokietijos pripažinimu.

Valstybės sekretorius Rusk dėl to paformavo savo kolegas Atėnuose, kad:

1. NATO yra apsigynimo, bet ne puolimo įrankis; dėl to nepuolimo pakts su 'varšuviečiais' nėra principinis, bet greičiau techniškas klausimas;

2. JAV yra nusistačiusios prieš atskirų valstybių apginklavimą atominiais ginklais;

3. Iš principo JAV yra nusistačiusios prieš Vokietijos padalinimą į dvi dalis, tačiau esąs faktas, kad šiuo metu sujungimas praktiškai neįmanomas, o Rytų Vokietija vis dėlto egzistuoja, Kad

suderinus principą su realybe, amerikiečiai ir siūlė savo planą susisiekimo kontrolei su Vakarų Berlynu, apie kurį mes jau esame DIRVOJE kalbėję. Jo esmė yra tokia, kad ta kontrolė yra pavedama net 13 valstybių ar jų pakaitalų. Būtent JAV, D. Britanijai, Prancūzijai, Vakarų Vokietijai, ir Vakarų Berlynu iš vienos pusės, ir Sovietijai, Lenkijai, Čekoslovakijai, Rytų Berlynu iš kitos pusės. Toms pusėms susikurtus, sprendimas priklauso nuo trijų neutralių valstybių nusistatymo: Švedijos, Austrijos bei Šveicarijos, nes visi tie kraštai sudarytų bendrą susisiekimo su Berlyno kontrolės instituciją. Rytų Vokietija ir Rytų Berlynas ten turėtų lygų balsą su kitoms valstybėms, tokiu būdu jos ir nepripažintos vis dėlto būtų... pripažintos.

Dėl antrojo punkto dar reikėtų paaiškinti, kad principiniam JAV nusistatymui, jog nereikėtų didinti atomines bombas turinčių valstybių skaičių, neprieštarauja ir paskutinis JAV žestas kitom NATO valstybėms. Būtent, JAV pervedė NATO pajėgom 5 savo atominius povandeninius laivus, kurie, būdami pasinėję gali iššauti 'Polaris' raketą į taikinius už 1,500 mylių. Neprieštarauja todėl, kad nors tie povandeniniai laivai su savo ginklais priklauso bendrom, atseit NATO, jėgom, tačiau iššauti raketą su atominiu užtaisais laivų kapitonai gali tik pačiam JAV prezidentui asmeniškai įsakius! Tokiu būdu čia daugiau galima kalbėti tik apie mandagumo žesnę, bet ne praktišką dalyką.

Idomu, kad prancūzai amerikiečių 'atominę' politiką laiko jų suverenumo įžeidimu. Prieš jų pasisakė ir italai, bet visai kitais sumetimais negu prancūzai. Naujosios Italijos Vyriausybės, nors ji sudaryta vien iš krikščionių demokratų, išsilaikymas priklauso nuo bendradarbiavimo su komunistų sąjungininkais Nenni socialistais. Tie taip paveikė vyriausybę, kad ji pasisakė iš viso nieko nenorinti turėti bendro su atominiais ginklais.

O kaip su pačiu ginčo obuoliu Berlynu? Dėl jo Valstybės Sekretorius Rusk pareiškė savo kolegoms, kad "yra faktas, kad mes esame Berlyne ir ten pasiliksime".

Toks pareiškimas nuramino, bent laikinai, JAV sąjungininkus. Iš kitos pusės yra taip pat faktas, kad Berlynas toliau lieka aklinau apsuptas net ir tuo atveju, jei sovietai ir sutiktų su tokiu neutralių valstybių kaip Švedija, Aus-

Pagerbkime ne tik savo, bet kiekvieną lietuvių motiną: senovės laikų karžyge ir Nepriklausomos Lietuvos patriote, kurios auklėtas jaunimas augo kartu su pavasariais atgijančia gamta...

V. Plodžinsko nuotrauka

LIETUVĖ MOTINA KŪRĖJA

EMILIJA ČEKIENĖ

Kaip obelis, mamyt, palinkus, Galva baltumo jazminų, Ar čia senai supai man lingę, Dabar miškan gyvent einu...

Dar taip norėtus bėgt per pievą, Ir žaisti kūdikiu mažu! Bet mane miškas jau vilioja, Jau laikas žengt tėvų keliu...

Iš LNF išleistos Laisvės Kovų Dainų knygos.

Pavasaris yra grožio ir gyvybės nešėjas. Tai visų išsvajotas metų laikas, kada juoda vargana žemė pasipuošia žalum, kada įvairiaspalvės gėlės išsiskleidžia visu savo grožiu žavėdamos žemės praeivį ir medžiai, pasipuošę nauja gyvybe tartum išdidžiai žiūri į saulę slėpdami mus nuo jos kaitrių spindulių.

Žmogus tam pavasario gamtos grožio prieglobsty, pasijunta tartum rūpestingos motinos globojamas laimingas žemės sūnus. Bet, kaip paprastai gyvenime būna, po kiekvienos mūsų nelaimės, ieškome jos kaltininkų, gi už bet kokią pasisekimą ar laimę jaučiame pareigą padėkoti tam, kuris mums ją suteikė.

Todėl pavasarį, tame gyvybe spinduliuojančiame metų laike ir mes prisimename tą, kuri mums suteikė iš visų laimių didžiausią laimę — gyvybę. Tai mūsų M O T I N A, kurios reikšmė ir meilė ne visi vaikai, deja, laiku ir tin-kamai supranta ir įvertina; todėl ji, ta geroji, kantrioji savo vaikų motutė, mūsų tautos gyvybės tęsėja, ji savanorių, knygnešių ir partizanų auklėtoja, mokytoja ir įkvėpėja, ji tautinės rezistencijos tvirtovė, ji ir dabar mūsų tautos prisikėlimo viltis, tos pagarbos per vėlai iš vaikų susilaukia,

trija ir Šveicarija lemiamu žodžiu. (Jie dėl to dar nieko nesaikė). Vakarams, o ypač JAV, tas miestas nėra gyvybiniai reikalingas, todėl jis turėtų ilgainiui pats išmirti. (Jau dabar ten miršta 20,000 žmonių per metus daugiau negu gimsta). Savaiame aišku, kad tenai niekas nenorės važiuoti, o bus norinčių daug išvažiuoti. Todėl sovietai gali būti tikri, kad ilgainiui Berlynas, jiems ir piršto nepajudinus, išnyks kaip Vakarams ginti reikalingas simbolis. Bet ar tokia perspektyva jiems bus pakankamai viliojanti?

kaip ir visi didieji kūrėjai pripažinimą gauna tik labai pavėluotai.

Ir nenuostabu, nes juk ir motina yra kūrėja. Kūrėja paties tobuliausio žemėje kūrinio — žmogaus. Ne žmogaus portreto, bet jo vidaus, žmogaus dvasios pasaulio, vaikų, o kartu ir savo tautos ateities kūrėja.

Todėl pavasarį tai gyvybės nešėjai — motinai prisiminti, įvertinti ir pagerbti visus kultūringas pasaulis skiria vieną dieną gegužės mėnesio pradžioje. Neapsakoma laime ir džiaugsmu tą dieną gyvens motinos savo vaikų neužmirštos ir tie vaikai, kurie dar turi motiną ir gali parodyti savo pagarbą ir meilę joms.

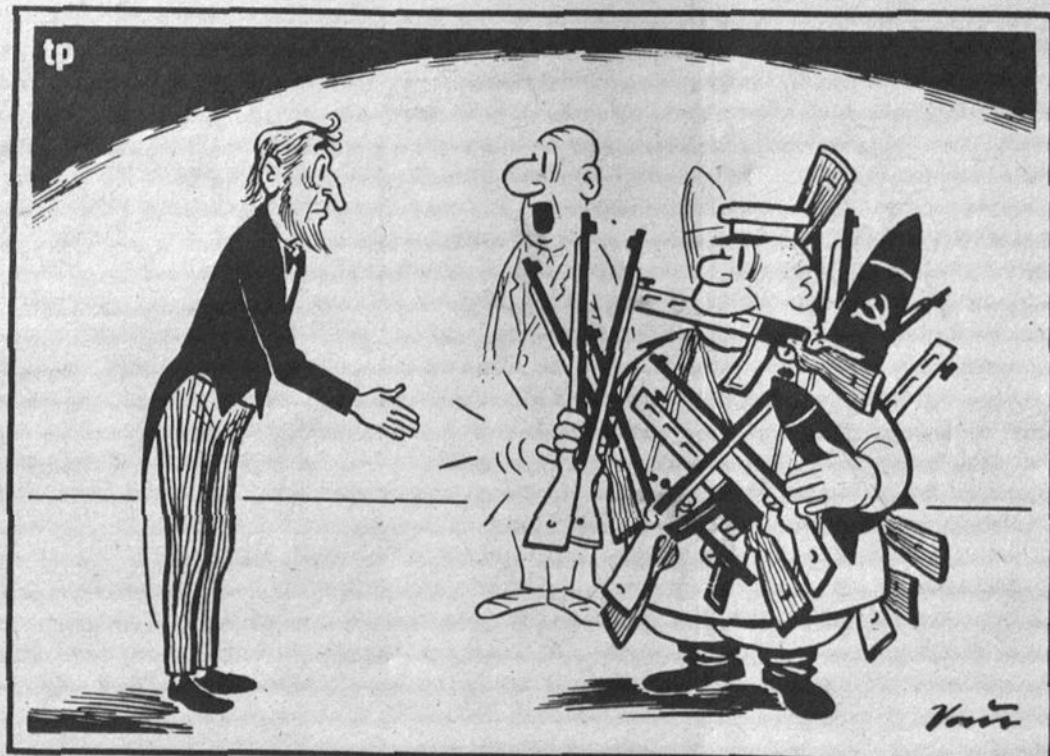
O kas pagerbs tas tyliausias lietuves motinas herojes, kurios nuoširdžiai dirbo, padėjo lietuviams partizanams ir savo kilnius tėvynės meilės jausmus perliejo savo vaikams. Kurios kalbino vyrus, brolius ir sūnus nebijoti sukilti, kovoti už tėvynės laisvę, kurios maitino, sužeidus slaugė, ramino, drąsino ir guodė. O lietuvių tauta jų, tų tilių žilagalvių herojų — motinų turėjo daug pračių ir turi dabar.

Motina jaučiasi įvertinta tik mažų savo vaikų ir vėl, tik po ilgesnės pertraukos, ir dažniausiai tada, kai vinguotame kely mes suklumpam, kai gyvenimo našta per sunki pasidaro, tada prisiminame motiną, nes žinome, kad jos rankos visada ištiestos mus pakelti, palengvinti našta, tik tada prisimenam tą stipriąją dvasios heroję, anot Nobelio premijos laureatės rašytojos Gabriėlos Mistral, visada su šypsena mus pasitinka ir nežinau, ar ji dainuoja savo vyrui, kuris prietemoje tyliai į ją žiūri, ar savo vaikui, kurį jos dainą užliūliuoja, ar ji dainuoja savo pačios širdžiai, labiau apleistai, negu vienišas vaikas sutemoje?

O lietuvi motutei tokių skaudžių valandų visais laikais netrūkio.

Kad mūsų žvilgsniai, nukreipti į lietuvių motiną, nešančią išeišvilijoje lietuviybės švyturį, būtų įprasminti, jos garbei skirtą dieną prisiminkime radijo bangomis, spausdintu žodžiu ir visais

(Nukeita į 2 psl.)

"Jis sako, kad jo rankos šiuo metu užimtos."

KĄ KALBĖJO VALTERIS BANAITIS (4)

ŪKINĖ PADĖTIS LIETUVOJE

Lietuvai yra primesta sovietinė ūkio sistema. Jai taikomi tie patys brutalius kapitalo mobilizavimo dėsni, kaip visai Sovietijai.

Naujasis savininkas, kuris atsirado po nacionalizavimų ir nusavinimų, Lietuvoje tačiau yra netgi ne Lietuvos "darbo žmonės", bet Maskvos darbo žmonės ir rusiškoji kompartija. Joks Marksas, Engelsas nei Leninas nenumatė ir nepranašavo tokio dalyko, koks dabar yra Lietuvos padėty. Būtent, jie niekad nekalbėjo apie tai, kad vieni darbo žmonės galėtų eksploatuoti kitus darbo žmones! O dabar taip yra. Lietuvoje sutelktas, Lietuvos darbo žmonių uždirbtas kapitalas didžia dalimi naudojamas Rusijos tolumose esantiems gamtos turtams atskleisti. Lietuvoje į ūkį proporcingai investuojama perpus mažiau, kaip Rusijos Federacijoje. Tai stabdo Lietuvos ūkio pažangą, kai jam priekinis žengti reikalingo ir pačių Lietuvos darbo žmonių sudedamo kapitalo žymi dalis naudojama kitur.

Tiesa, nors ir gerokai pavėlintai, Lietuvoje irgi vykdoma industrializacija. Jai kurti naudojama Lietuvos žmonių darbo jėga. Bet kuriama tai, kas visų pirma reikalinga Rusijai. Tik nuostolius leidžiama sumokėti iš Lietuvos respublikai skiriamo biudžeto, kai prekių dauguma, limitinėm kainom, eina į visokią kitą Sovietijos dalį ar į užsienius Sovietijos sąskaita.

Didinama pramonė pramano Lietuvos žmonėms daugiau darbo ir galimybių užsidirbti? Lietuvoje nebėra bedarbių? Argi? Paimekim visų pirma tuos, kurie dirba, ir pažiūrėkim, ką jiems moka už tą darbą, įvertinkime darbininko algos perkamąją galią. Ogi -- net ir pilna, "gera" alga tėra verta mažiau, negu jų šio čia bedarbio gaunama pašalpa! Sovietijoje visi dirbantieji darbininkai juk, iš tiesų, gauna ne algas, o tik pragyvenimui nepakankamas -- tiesa, nuolatines -- bedarbių pašalpas, nors ir turi dirbti šešias dienas savaitėje, ka kur jau tik po 7, daug kur dar ir po 8 valandas, taigi iki 48 valandų per savaitę. Pabandytų "socialistinės" žmonės mokėti darbininkams pilnas algas, kaip pridera neišnaudotojiškoje žmonėje -- pamatytum tada, kokie nuostoliai pasidarytų!

Bet ir tai, nebuvimas bedarbių -- tik miglos į akis pūtimas. Jų "nėra" tik todėl, kad niekas bedarbių neregistruoja ir niekas pašalpų jiems nemoka. Ir tas žodis -- "bedarbis" -- rūpestingai išmestas iš kasdieninės apyvar-tos, leidžiamas vartoti tik kalbant apie kitus, kapitalistinius kraštus. Vietoj "bedarbių", tenai dabar sakoma "darbo rezervai". Kas čia per žvėris? Ogi nepanaudota, neužimta darbo jėga, kuri galėtų dirbti, jei būtų darbo. Tai ne kas kita, kaip bedarbiai, ar tik atsitiktinai, nereguliariai šį tą dirbantieji. Ar Lietuvoje tokių yra? Bedarbių sako nėra, bet "darbo rezervų", tai yra prašmatnesniu vardu pavadintų bedarbių -- 270,000, tą oficialūs bolševikų režimo šaltiniai sako! Tai yra beveik 10% visų Lietuvoje esančių gyvų žmonių, arba -- 15% visų 18 metų ribą

perėjusių Lietuvoje esančių žmonių! Nepaisant to, Lietuvoje, kaip tik daugiausia pramonėje, yra "įsidarbinę", lyg tyčia, irgi artai 270,000 rusų (Jų 1959 metų sausio mėnesį, neskaitant kariuomenės, buvo suskaičiuota 290,000).

ŪKIO RACIONALIZAVIMAS LIETUVOJE

--Kol Lietuvoje šeimininkas dabartinis "savininkas", sėkmingam Lietuvos ūkio racionalizavimui vilčių kaip ir nėra. Lietuvoje esančiai pramonei didžiausius nuostolius daro tai, kad žaliavas tenka gabenti iš Rusijos gilumos, kartais iš už tūkstančių kilometrų ir geležinkeliais. Lietuvos pramonė daug našiau ir efektingiau galėtų tarnauti net ir tai pačiai Rusijos rinkai, jeigu reikalingos žaliavos būtų gaunamos iš Vakarų, pavyzdžiui kad ir Švedijos ir kt., jūros keliu.

Tam, tačiau, reiktų pritaikinti

ir valiutos sistemą, įvesti rentabilškumo principą ir tt. Kitaip sakant, nei pats kraštas, nei Rusija neturės iš Pabaltijo tos naudos, kurios nori, kol liks dabartinė inkorporacija į Sovietų Sąjungą. Suomijos pavyzdys po karo čia turėtų būti Sovietijai pats geriausias įrodymas, kad geografinė padėtis yra vienas iš esminių ūkinių veiksnių. Kas to neboja, turi už tai brangiai mokėti.

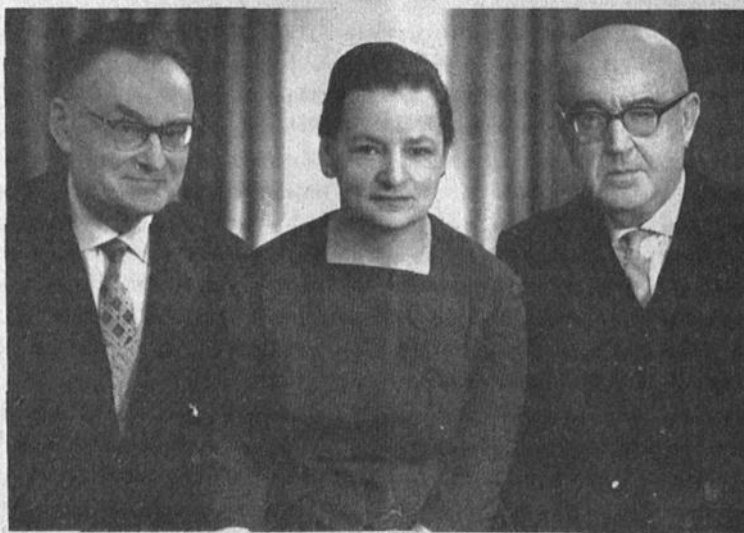
Kentėjo Lietuvos ūkis nepriklausomybės laikais, kai Sovietų Sąjunga sabotavo Pabaltijo uostus, nevystė prekybos per juos, nenorėjo su mumis žmoniškai bendrauti, nepaisant visų pastangų iš mūsų pusės. Šiandien iš inkorporacijos turi dar didesnių nuostolių ir Pabaltijys, ir pats į jį įsikraustęs maskvinis "savininkas". Gal atels metas, kad ir sovietai įgys bent kiek ūkinio protingumo, bet tuo tarpu tokių ženklų kaip ir nematyt.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS TRYS MOKYTOJAI SUKAKTUVININKAI

Iš spaudos patyręs, kad mokytojai: S. Antanaitis, H. Motgabienė ir K. Motgabius nepailestamai 10 metų dirba pedagoginį darbą Vasario 16 Gimnazijoje, prašius gavau iš jų trumpas žinutes, kuriomis norėčiau pasidalinti taipgi ir su mūsų gerb. visuomene.

S. Antanaitis yra baigęs universitetą ir 1928 m. Lietuvos šviet. Ministerija patvirtino jį gimnazijos cenzuoto mokytojo pareigose. Virš 18 metų jis dirbo Lietuvoje pedagoginį darbą keliose mokytojų seminarijose bei gimnazijose: 7 metus šiaulių mokytojų seminarijoje, be to -- Panevėžio ir Kauno Saulės mokytojų seminarijose. Taipgi kurį laiką buvo Jurbarko Saulės gimnazijos direktoriu. Keletą metų dėstė ma-

tematiką Alytaus gimnazijoje. Vokietijoje, prieš atvykstant į Vasario 16 Gimnaziją, buvo Muenchene lietuvių pabėgėlių gimnazijos

Įgimęčiai Vasario 16 Gimnazijos mokytojai: K. Motgabius, H. Motgabienė ir S. Antanaitis.

direktoriu. Šiuo metu S. Antanaitis nenuilstamai ruošia gimnazijos IX klasę 10-sios laidos egzaminams.

Kazys Motgabius, baigęs Klaipėdos Konservatoriją, smuiko specialybėje, persikėlė į Aukštadvario vidur. mokyklą. Nuo 1931 m. persikėlė į Skuodo gimnaziją ir ten 10 metų pildė mokytojo pareigas. Pabėgęs į Vokietiją, 1943 m. dėstė muzikos pamokas Stalupėnų berniukų gimnazijoje. Po to, keturius metus mokytojavo Amberge ir Rothenburge lietuvių pabėgėlių gimnazijose. Kaip specialistas smuikininkas, tuo pačiu metu jis taipgi grojo miesto simfoniniame orkestre. Laikas nuo laiko jis taipgi sukuria kokią dainelę savo chorui. Paprašius jo duoti bent kiek žinių apie jo veiklą, gavau tokį pranešimą:

-- Vasario 16 Gimnazijoje pradėjau dirbti 1951 m. rugsėjo mėn. Pagal bendrą visuomenės nuomonę, muzika gimnazijose berods nėra svarbus dalykas. O vienok nei viena tautinė šventė, bažnyčia, ar koks bebūtų minėjimas neapsieina be choro. Taip buvo Nepr. Lietuvoje, taip yra ir pas mus. Negaliu skųstis, kad mano kaip chorvedžio darbas ne-

būtų įvertintas. Žinoma, čia yra daugiau progų pasirodyti su choru negu Lietuvoje. Dainuoti tenka nevien saviems, minint įvairių švenčių sukaktis, bet Vasario 16 Gimnazijos choras net keletą kartų buvo pakviestas su lietuviškomis dainomis bei giesmėmis į vokiečių ir amerikiečių ruošiamus minėjimus.

Be muzikos pamokų, dėstau geografiją (I-V klasėse). Be to, prisiėma tautininkauti liuanistikos pamokose. Taip pat esu užsiėmęs gimnazijos bibliotekos vedėjas.

H. Motgabienė, Lietuvoje baigusi audimo ir rankdarbių kursus, 1946 m. pradėjo mokytojauti lietuvių pabėgėlių progimnazijoje Rothenburge. Mokė mergaites rankdarbių, dėstė vokiečių kalbą trijose klasėse. Šioje gimnazijoje išdirbo tris metus. Be abejo, rankdarbiais, kaip ir dainomis, galima puoselėti mūsų tautinį skonį. H. Motgabienė, nors ir sunkiose sąlygose, jau 10 metų Vasario 16 Gimnazijoje dėsto rankdarbių pamokas. Be to, pusantrų metų ėjo bendrabučio vedėjos pareigas. Šiuo metu ji yra bendrabučio vedėjos pavaduotoja.

J. Bertulis

Mirusiojo advokato JUOZO BATAIČIO

Korp! Neo-Lithuania Filisterio, paminklui surinktų aukų

a p y s k a i t a

Paminklui aukėjo šie asmenys:

Liet. Tautinis akademinis Sambūris, Chicago, Ill. — \$110.00; Šmulkštys Liudas, Chicago, Ill. — \$5.00; Valiukėnas Mečys, Chicago, Ill. — \$5.00; Steponaitis Vincas, Cambridge, Mass. — \$50.00; N. N. — \$20.00; Vaišnys Antanas, Waterbury, Conn. — \$10.00; ALT S-gos Waterburio skyrius, Waterbury, Conn. — \$10.00; Per Mitalą Petrą, Philadelphia, Pa. — \$25.00; Senikas Antanas, Great Neck, N. Y. — \$10.00; Kun. Valiūnaitis Stasys, Corona, N. Y. — \$5.00; Siliūnas Kazys, Flushing, N. Y. — \$10.00; Abraitis Vytautas, Richmond Hill, N. Y. — \$10.00; Pa-prockienė Birutė, Richmond Hill, N. Y. — \$10.00; Ališauskas Povilas, Richmond Hill, N. Y. — \$2.00; Sirusas Jurgis, Woodhaven, N. Y. — \$10.00; Noakas Eugenijus, Ozone Park, N. Y. — \$5.00; Kašuba Pranas, Reading, Pa. — \$5.00; Narvydas Pranas, Brooklyn, N. Y. — \$15.00; Diržys Antanas, Brooklyn, N. Y. — \$5.00; Ulėnas Petras, Brooklyn, N. Y. — \$10.00; Gudas Stasys, Brooklyn, N. Y. — \$5.00; Norvais V., Brooklyn, N. Y. — \$2.00; Klinga Domas, Brooklyn, N. Y. — \$1.00; Narvydas J., Brooklyn, N. Y. — \$2.00; Penikas Do-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
H. Anderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberkis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Micėlis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

mas, Brooklyn, N. Y. — \$2.00; Smetonai B. J., Cleveland, Ohio — \$10.00; Maurukas Jonas, Cleveland, Ohio — \$2.00; Mackevičius Andrius, Cleveland, Ohio — \$2.50; Čiuberkis Jonas, Cleveland, Ohio — \$2.50; Mašiotienė Irena, Cleveland, Ohio — \$1.50; Mockus Jonas, Cleveland, O. — \$2.50. Viso suaukota \$368.00.

Be to, Vak. Vokietijoje per mokytoją Fr. Skerį lietuviai aukėjo:

Stankaitis J. — 20 D. M., Valančius G. — 5 D. M., Antanaitis — 10 D. M., Gronis — 10 D. M., Vykintas Stepas — 10 D. M., Norkaitis J. — 50 D. M., Motgabius K. — 5 D. M., N. N. — 7 D. M., Skėrys Fr. — 10 D. M., Dr. Rukša — 20 D. M., Huetenfeldo Apylinkės lietuviai per vyr. Mokytoją Antanaitį — 20 D. M., Pinebergo Apylinkės lietuviai per p. Čekauską — 22 D. M.

Vok. markių suaukota 189 ir dar Bataičio testamentu vykdytojas paskyrė paminklui iš vėlionio palikimo 600 markių.

Paminklas - antkapis pastatytas iš suaukoto pinigų ant Juozo Bataičio kapo, Vakarų Vokietijoje, Huetenfeldo kapinėse. Jis iškal-tas iš švediško granito; kainavo ir sumokėta 2114 markių. Surinktųjų pinigų likutis 34 doleriai perduoti, kaip auka Vasario 16 Gimnazijai.

Paminklui statyti komitetas širdingai dėkoja visiems aukotojams ir, ypatingai ačiū taria savo įgaliotiniui, Vasario 16 d. Gimnazijos mokytojui Fri-cui Skėriui, kuris visą paminklo statybą organizavo ir ją vykdė, pašvęsdamas daug savo brangaus laiko ir darbo. Ačiū.

Paminklui Statyti Komitetas

Motina...

(Atkelta iš 1 psl.)

galimais būdais pagerbkime ne tik savo, bet kiekvieną lietuvi motiną: senovės laikų karžygę ir Nepriklausomos Lietuvos patriotę, kurios auklėtas jaunimas augo kartu su pavasariais atgijančia gamta, kartu su beržais ir liepomis, kuriais jis pats nusodino Lietuvos pakeles, apstatė kryžiais ir koplytėlėmis. Jų tarpe buvo gausu idealistų patriotų.

Didi pagarba priklauso žilagalvei Tėvynėje ir visų kraštų imigrantų tremtinei ir tai, kuri dabar savo vaikus kantriai vežioja į liuanistinę mokyklą, būdama ištikima savo lietuviškajam idealui

so light, so right, and oh, so refreshing!

gėrėkis STROH'S ir ragauk, ką virimas ugnimi suteikia alaus skoniui

Visad geriausia rūšis... populiarios kainos visur!

Stroh's BEER light smooth fire-brewed

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

SPRĘSKIM POLITINIUS KLAUSIMUS VYRIŠKAI

Gegužės mėn. 5 d., inž. Jono Jurkūno bute Chicagoje buvo susirinkę ALT S-gos centro valdybos, Tarybos ir vietinių skyrių atstovai pasitarti, pasiinformuoti ir ateities planams apibraižus nustatyti aktualiais Amerikos Lietuvių Tarybos reformos klausimais.

Tai yra ženklas, kad viena iš A. L. Tarybon įeinančių grupių, ALT Sąjunga, sugestijonuoja tą problemą spręsti iš esmės, lygiai kaip ta pati Sąjunga nesivaržė ir anksčiau daryti siūlymus ir sugestijas, kad ištraukti AL Tarybą iš stovinčio vandens. Tada kitos grupės, pabūgusios kad ir menkiausio bangavimo, nutarė, kad geriau bus plaukti kad ir sename, bet šiltame ir patogiam prūdė.

Dar kartą paskaičius New Yorke posėdžiavusių veiksmų komunikatą, ALT Sąjungai neatrodė, kad jau būtų įžiūrima tendencija eiti prie sprendimų taip, kaip iš įvairių grupių sudarytam politiniam veiksmui tai priderėtų. Tame komunikate yra tik atkreiptas dėmesys į "spaudoje bei visuomenėje" kilusius "įvairius sumanymus bei pagaidavimus", gi tai dar nereikia, kad veiksniai dėl tų pageidavimų susimąstytų, o vietoj to, ėmė r e i k a l a u t i skyriuose sulaukymas lėšas "neatidėliojant" persiųsti ALT centrui, "nes tos lietuvių aukos jau dabar Lietuvos laisvinimo kovai yra reikalingos".

Taigi, ir dabar dar galvojama, kad aukos, t. y. pinigai, reikalingos "jau dabar", gi "įvairūs sumanymai" grupėse galės būti diskutuojami iki begalybės.

Vienas dalykas — autoritetingai pareikalauti pinigų atidavimo, kitas jau dalykas rimtai ir nuodugniai apsvarstyti priežastis, kodėl tie pinigai ne nuo šių metų į ALT kasą nebeplaukia, kaip plaukė. Jei jau nebe keli, o keliolika ALT skyrių drįsta nebesilaikyti drausmės, krizės ženklų reikia ieškoti ne vien asmenyse, ne grupėse, bet pačioje ALT santvarkoje.

Kiekvienoje demokratinėje santvarkoje valdžios pasikeitimas, tam tikra rotacija, yra normalus reiškinys. Tuo tarpu kai kurios mūsų demokratinės grupės, atrodo, nebeturi jokio atsakomybės jausmo prieš nieką, net ir prieš savo grupės žmonių nusistatymą. Susidaro įspūdis, kad bet koks, kad ir mažiausias ALT santvarkoje pakeitimas gali sugriauti visą struktūrą, besilaikančią įsise-nėjimo teise...

Toks užsispyrimas logiškai galvojančiam aukotojui, visuomeniškai žmogui, o tuo labiau priaugančiai naujai visuomenei kartai, nėra suprantamas, jis arba ignorojamas, arba aiškinamas egoizmu, laikytinu siauros politikų grupės reikalu. Bet tai nėra tinkamas būdas skatinti visuomeniniam darbui, tai nėra tinkama priemonė "lietuvių jėgų koordinavimui". Ir jeigu jau kas nors ir būtų asmeniškai užinteresuotas visą amžių laikytis valdžios pavardžio, ar nebūtų lengviau laikytis tolerancija ir objektyvumu, o ne užsispyrimu ir demagogija?

O ALT bet koki reforma įmanoma tik atsiejus asmenines ambicijas, pagaliau, net srovių ambicijas, nuo tų ambicijų, kurioms ALT buvo įsteigta ir kurioms dar uoliau tarnauti ji turėtų ryžtis.

ALT krizė egzistuoja ir yra pripažintu faktu. Kieno naudai tarnauja tos krizės užvilkinimas? Atsakymo į tuos klausimus ne nuo šiandien ieško ALT Sąjunga, kartu siūlydama jo visu rimtumu paieškoti ir kitoms organizacijoms. Svarbūs sprendimai darytini, prie jų turim prieiti vyriškai. Kad tai padaryti, reikia susipažinti su pamirštais ALT tikslais, galimybėmis ir priemonėmis jiems siekti. Meskim šposavę ir kandžioję, pažvelkime blaiviom akim, kur esam nuėję senais ir atgyventais "politikavimo" metodais. Kvietis jungtis vieningam darbui esame visi kvalifikuoti. Bet ar esam visi kvalifikuoti ir tą darbą vieningai vykdyti, jau klausimas, kurį spręsti reikia neatidėliojant. (Jė)

Ką byloja paminklai...

Ar lietuviams būtų 'pravartu' Vilniaus Tris Kryžius sunaikinti, jei... bolševikai to nebūtų padarę?

Trys kryžiai. rodos, plaukia tarp dangaus ir žemės, išdidūs ir budėjime susirūpinę.

Jeronimas Cicėnas

Mano paskutiniai straipsniai Dirvoje iki šiol viešai nusipelnė tik Vienybės, Laisvės ir Vilnės dėmesio.

Tad dvigubai malonu, kad pagaliau atsiliėpė bent vienas Dirvos skaitytojas. Už tai J. Jakšto pagarbai dėkoju: jis jau nebe pirmą kartą ieško ir randa mano rašiniuose "istorinių klaidų"...

Nebūdamas istorikas, dėl faktų istoriškumo su istorikais vengiu ginčytis. Tačiau J. Jakštas savo laiške Dirvai 1962.IV.25 d. teigia ne istorinį faktą, o rusų pramanytą, ir, kaip jis pats sąžiningai patvirtina, rimtų istorikų seniai sugriautą legendą apie senovės lietuvių žiaurumą.

Prisipažinsiu, jog galvodamas ne istoriškai, o politiškai (kitai sakant, "... sub specie politicae") taip ir neįstengiau suprasti, ką J. Jakštas savo laišku ir savais aiškinimais norėjo įrodyti. Nebent išreikšti pritarimą Trijų Kryžių išgriovimui Vilniuje, kaip "rusifikacijos paminklo", "lietuviybės paneigimo", "senosios, pagoniškosios Lietuvos paniekos" ženklą, dėl ko, kaip jis rašo: - "gal net mums lietuviams jie pravartu būtų buvę sunaikinti, jei bolševikai to nebūtų padarę..."

BUVO IR KITA LEGENDA

Ne vien politikai, bet ir istorikai ne savo tarpe nevisada sutaria ne tik dėl istoriškų faktų, bet ir dėl tokių dalykų, kaip prieš aiškiai prasimanymų legendų.

T. J. Vizgirdos 1948 m. Vokietijoje anglų kalba išleistoje monografijoje "Vilnius, the Capital of Lithuania", kuriai, kaip ten pažymėta, rūpestingai talkino net du mūsų žymūs istorikai: prof. dr. Z. Ivinskis ir prof. dr. A. Šapoka, po Trijų Kryžių paminklo nuotraukos padėtame prieraše nurodoma, jog, kaip sako legenda, toje vietoje Didžiojo Kunigaikščio Algirdo valdymo laikais buvę nukankinti septyni pranciškonų vienuoliai.

Taigi, buvusi ir kita legenda, J. Jakšto visai nepamirėta, ir kolkas jo niekur nepaneigta, kuri turėjusi liudyti kultūringam katalikiškam pasauliui Didžiojo Lietuvos kunigaikščio pagonio Algirdo žiaurumą ir kuri Tris Kryžius Vilniuje rodytų buvus jau ne rusifikacijos ir pravoslavijos, o polonizacijos ir katalikizacijos paminklu.

Dar viena istorikė dr. V. Sruogienė, savo "Lietuvos Istorijoje" 130 psl. abi tas legendas sulieja į vieną ir apie jas šitaip rašo: - "Ilgai buvo paplitusi legenda, kad 1327 m. Vilniuje lietuviai nužudė tris stačiatikius-Eustafijų, Joną bei Antaną ir 14 katalikų pranciškonų vienuolių. Pirmieji trys buvo 1549 m. kanonizuoti, kaip Lietuvos kankiniai. Tai buvo betgi tik rusų politinės propagandos noras apšmeižti lietuvių, "šventųjų" gyvenimo aprašymas tada tik sukurtas - istorikai yra įrodę, kad tai grynas prasimanymas. Taip pat ir plačiai lenkų literatūroje išgarsinti pranciškonų kankiniai (jų kančios tarp kitko yra smulkiai atvaizduotos Krokuvos pranciškonų bažnyčios paveiksluose) istoriškai - niekad nėra buvę".

Išsina, kaip toje lietuvių liaudies patarlėje, kad velnias ne toks baisus, kaip jį piešia. Ir senųjų ar naujųjų laikų lietuvių gal nebuvę tokie žiaurūs, kaip juos prieš propagandininkai vaizduoja, prasimanydami apie jų baisumą visokių legendų.

AR IR ŠV. STANISLOVOKATEDRA TAIP PAT SUNAIKINTINA?

Legendos lieka legendomis. Ne gi supaisys visa, ką piktai priešai ar okupantai apie baisingus lietuvių darbus prisigalvoja.

Bet yra klausimas, kurį kelia J. Jakštas: o ką gi lietuviams būtų reikėję daryti laisvame ir švietimui valdymo nusikrausiam Vilniuje su lenkų savivaldybės 1915 m. pastatytu Trijų Kry-

STASYS ŽYMANTAS

Žių paminklu, kuriam Vilniaus gyventojai buvo raginami sunešti ant kalno nors po vieną plytą?

Tą paminklą, tarp kitko, suprojektavo lietuvis architektas Antanas Vivulskis, kuris besimokydamas Paryžiuje, kaip rašo Lietuvių Enciklopedija, drauge su A. Žmuidzinavičium, R. Rimša, M. Romeriu, T. Ivanausku ir kitais, 1905 metais organizavo draugiją Lithuania ir kuris taip pat paruošė Šiluvos koplyčios projektą.

J. Jakšto manymu, "mums lietuviams tie Trys Kryžiai savo pirmąją kilmę reiškia lietuviybės paneigimą ir senosios, pagoniškos, Lietuvos panieką", - todėl, jei ne bolševikams, tai "gal net mums lietuviams jie pravartu būtų buvę sunaikinti". Iš tiesų, neveltui gi senovės lietuvių, o ypač žemaičiai ištisus šimtmečius narsiai kraują liejo priešindamiesi kardu ir ugnimi jiems brukomam svetimam tikėjimui.

Tačiau šitokia logika "sub specie historiae" samprotaujant, tektų pritarti ne vien bolševikiniam Trijų Kryžių sunaikinimui, bet ir trijų šventųjų statulų nuo Šv. Stanislovo Vilniaus Katedros nuvertimui, pačios Katedros uždarymui ir jos bei garbingos Lietuvos praeities išniekinimui, paverčiant ją istoriniu muziejumi. Nes Lenkijos Patrono vardo Vilniaus Katedra yra pastatyta, kaip sako legenda, toje pačioje vietoje, kur buvęs lietuvių pagoniškos maldykos aukuras, todėl savo pirmąją kilmę jau kaip pat galėtų reikšti "lietuviybės paneigimą ir senosios, pagoniškos, Lietuvos panieką"?

LIETUVIAI BUVUSIOS PAGONYBĖS NEBESIGĖDI

Lenkų neapykanta rusams okupantams tikrai nėra mažesnė, kaip lietuvių.

Lietuviai svetimųjų atžvilgiu visados buvo per nuolankūs, per geri, per atlaidūs, užtat amžių bėgyje taip gausiai trupėjo ir ištautėjo.

Ir gal jau visai būtų išnykę kaip tauta, jei Vilnių "apsėdę žemaičiai" nebūtų sutarę, anot poeto Simono Stanevičiaus, jog atėjo čėsas sutaisyti, ką amžiai pagadino, - ėmė ir atgaivino "garbės tėvų ir liežuvį".

Atstatę nepriklausomą Lenkiją po I Pasaulinio karo, lenkai daug negalvodami be jokio galios išsprogdo ir išgriovė Varšuvėje carinės rusų valdžios pastatytą "saborą".

Lietuviai priešingai, net necarinės rusų valdžios, o kažkokio rusų pirklio pastatytą Kauną užgriozdinusio panašaus "pravoslavizacijos" paminklo ne tik neišgriovė, bet dargi restauravo, apdžė ir beveik nekrikščioniškai išcerkvės pavertė katalikų bažnyčia.

Dabar, visai neseniai bolševikinė rusų valdžia savo ruožtu įgulos bažnyčią pavertė kažkokiu muziejum. Galima sakyti, vėl padarė "patarnavimą" lietuviams: buvusiam "saborui" grąžino jo pirmąją kilmę - okupacijos ir rusifikacijos paminklo.

Todėl daugiau nei abejotina, kad iš Kauno Vilniūn nuvykę mūsų karštieji "lituanizatoriai" būtų taip lengvai šokę Tris Kryžius Vilniuje griauti.

Ir taip jau nemaža įkauniškus "skotus" skersavę, autochtonai vilniečiai lietuvių greičiausia tokiame Vilniaus "lituanizacijos" sumanymui būtų griežtai priešpriešinę. Jų jau nebejaudino įvairios priešų pramanytos ir paskleistos pasakos ir legendos apie lietuvių pagonių žiaurumą Lietuvos karalių ir didžiųjų kunigaikščių valdymo laikais, kas neva turėjo rodyti kultūringam pasauliui lietuvių buvus ar dar tebesant kažkokia žemesnės rūšies stačiais beveik laukine tauta, todėl, žinoma, nepriklausomybei visai nepriaugusia. Iš tokio politinės vaikystės amžiaus vilniečiai lietuvių jau seniai išaugo.

Bolševikams atlikus tokią "patarnavimą" lietuviams ir patiems išgriovus Tris Kryžius, J. Jakš-

to Didžiojo muziejaus sodelyje Kaune buvo pastatę ne Muravjovo kartuves, o J. Zikaro sukurtą Laisvės Statulą.

TRYS KRYŽIAI - TRIJŲ OKUPACIJŲ KANKINIAMS PAGERBTI.

Nors, kaip matyt, nevienam lietuviui kažkur giliai pasamoneje vis dar teberusena senojo didingo lietuvių tikėjimo nostalgija, tačiau gal tektų sutikti, jog krikščionybė ir katalikybė Lietuvoje jau yra istoriškai pilnai įvykęs faktas, kurio nepajėgia pakeisti ir ištrinti po tiek valdymo metų net bolševikiniai sovietiniai okupantai.

Tad ir Trys Kryžiai to pat vardo Vilniaus kalne nebūtinai turi priminti senovės lietuvių žiaurumą ir lietuvių nužudytus tris stačiatikius ir septynis, arba pagal dr. V. Sruogienę, net visus keturiolika katalikų pranciškonų vienuolių.

Savas legendas susikurti ir jomis palikuonių vaizduotę maitinti jų turėjo teisė ne tik senieji amžiai, Mes lygiu būdu galime sukurti savą legendą apie tris dabarties Kryžius. Jie mums galėtų įvaizdinti tris Vilniaus okupacijas ir trijų okupantų nužudytus, nukankintus, sunaikintus ir išniekintus lietuvių ir nelietuvių, - nebe kelis ir ne keliolika, o šimtus, tūkstančius, dešimtis tūkstančių.

Ir pagaliau tai bus jau ne senųjų amžių legenda, o naujųjų ir naujausių laikų faktas, - visiems žinomas, lengvai patikrinamas, visai tikras ir niekados nepamirštinas.

MEILĖS UGNELE TEBEŽĖRI

Balandžio mėn. Balfio Centre vyko gyvas judėjimas. Buvo gauta 10,010 dolerių išleista 10,212. Balfio stipriausiai parėmė New Yorko skyrius, įnešdamas 6,000 dolerių; taip pat įvairūs aukotojai trentinių mokykloms atsiuntė per 1,700 dol. Iš Clevelando gauta 270, Melrose Park 219, Cranton 333, Chicagos 5 skyr. 220, Chicago apskrities 360 dolerių.

Centras pasiuntė pinigais 5,000 dolerių Vokietijos trentinių šalpų bei išsiuntė 25 medžiagų siuntinius Lietuvon ir 92 įvairius siuntinius lietuviams Lenkijon. Įvairių kitų kraštų lietuvių šalpų išleido per 500 dolerių. Lenkijos lietuvių vien žiais metais gavo iš Balfio per 40 įvairių siuntinių, kurių vertė siekia dešimt tūkstančių dolerių, oprašymai, vienas už kitą graudesni, tebeplaukia. Rašant šį pranešimą spaudai Balfio Centre yra dar keliasdešimt prašymų, kurių nesuskubta išspręsti.

Gegužės - birželio mėnesiais daugelis Balfio skyrių organizuoja šalpų lėšas. Chicago ruošia milžinišką pikniką, kuriame Balfio rėmėjams bus padovanotas žemės sklypas Floridoje; Los Angeles balfininkai paskleidė šimtą aukų lapų, Bostone įvyksta didžiulis koncertas.

Balfio Centras susirūpinęs narių skaičiaus padidėjimu. New Yorko skyrius planuoja specialų narių verbavimo vaju. Tikimasi, kad ir kiti skyriai padvigubins narių eiles, jų nario mokestis yra tik vienas doleris per metus.

Šiuo metu Balfio organizacija turi tik 1,600 apsimokėjusių mokestį narių. Nors tai yra paskutinių metų rekordinis skaičius, bet jų galėtų būti bent dvigubai.

Balfio Reikalų Vedėjas

**KAS DIRVOS NESKAITO
— DAUG NUSTOJA!**

KUR GERIAUSIA PAILSETI PER ATOSTOGAS

GARSIAJE CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURTORTE PRIE ATVIRO ATLANTO, LONG BEACH PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE, GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖS VILOJE

"AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
TEL. GA 8-8425

Ištaikinga vila, erdvūs kambariai • Gražus privatus 2 akry pušynas — parkas • Šiltos Golfstroto srovės, atviras jūros pliažas 5 min. pėsčiom • Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams • Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

VILA ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 16 IKI RUGSEJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus maloniai kviečia atvykti.

Kreiptis: E. Jansonas, 89 Mt. Ida Rd., Boston 22, Mass, Tel. AV 8-5999 arba nuo birželio 16 d.

AUDRONĖ JANSONAS,

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass.
Tel. GA 8-8425.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE

APLANKYKITE

PARAMA

MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St.

Marquette Parke

Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAI

Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th 4.95
2. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
3. WHITE HORSE
SCOTCH WHISKY 5th 4.98
4. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
5. GERMAN BRANDY
10 metų senumo 5th 4.39
6. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th. 5.29
7. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th. 3.59
8. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th. 3.98
9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
10. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

NĖRA TO BLOGO, KAS NEIŠEITŲ Į GERĄ

Great Challenge televizijos programoje vienas iš Reader's Digest vyr. redaktorių Eugene LY-ONS kolektyviame pokalbyje, kuriame dalyvavo buvęs Ambasadorius JTO James J. Wadsworth, pulk. William Kintner iš Pensilvanijos Universiteto ir dr. Erich Fromm "Committee for a Sane Nuclear Policy" steigėjas, pareiškė: "pralaimėjė šaltąjį karą būsime lavonai, lygiai kaip pralaimėjė tikrame kare." Pokalbio tema buvo: "JAV ir Sov. Sąjungos koegzistencija ir kolizija."

Išskyrus dr. E. Fromm, visų buvo pripažinta, kad "šaltasis karas" eina laisvajam pasauliui nepalankia kryptimi. Buvęs ilgametis Amerikos spaudos atstovas Maskvoje E. Lyons įspėjo Amerikos visuomenę, kad yra atėjęs laikas keisti idėjas apie nusiinklavimą, erdvių inspekcijas ir koegzistenciją - atėjęs laikas politikai keisti.

Prieš mėnesį, tokių pat idėjų vedini, YOUNG AMERICANS for FREEDOM buvo sukvietę per 18.000 Amerikos akademinių jaunimo į nepaprastą susirinkimą Madison Square Garden. Susirinkimo tema: "Pasaulio išvadavimas iš komunizmo". Buvo 32 kalbėtojai, jų tarpe New Yorko universiteto profesorius Ludwig Von Mises, National Review redaktorius William F. Buckley, L. Brent Bozell, News red. M. Staton Evans, Sen. J. Strom Thurmond, Repr. Donald Bruce, Repr. Johan Tower ir susirinkimo pagrindinis kalbėtojas Sen. Barry GOLD-WATER. Šis nepaprastas susirinkimas griežtai pasmerkė patį komunizmą ir liberalinę jo atžvilgiu politiką. Buvo pareiklauta: 1) reikalingo ir greito pasisruošimo išsikelti į Havaną, 2) suardyti Berlyno sieną, 3) pakeisti politiką Conge ir 4) tuoju organizuoti išlaisvinimo judėjimus visuose komunistų pavergtuose kraštuose, įskaitant ir pačią rusų tautą... Sen. B. Goldwater pareiškė, kad pagaliau pradeda laisvojo pasaulio akys atsiverti. Amerikos visuomenė jaučia į kokius pavojus ją veda kairysis liberalinis elementas. Yra prasidėjęs naujas, gyvybingas, daug vilčių sukėlęs judėjimas. Judėjimas už žmogaus ir tautų laisvę.

Antikomunistinio judėjimo būtinumą autoritetingai šiomis dienomis patvirtina naujausias "House Un-American Activities Committee" leidinys "HUAC GUIDE". Šiame laidinyje išvardinama per 200 naujai įsisteigusių komunistinių subversyvių organizacijų ir jų leidžiamų 44 naujų leidinių. Tatoi vykdo per paskutiniuosius penkerius metus. Tai vis liberališkos koegzistencinės veiklos nelemti vaisiai. Dabar Amerikoje veikia 818 subversyvių organizacijų ir yra leidžiama 147 leidiniai.

Komitetas iš šio skaičiaus organizacijų bei leidinių yra išskyręs Komunistinio Fronto pobūdį turinčius vienetus. Šie, jų nuomono-

STASYS GUDAS

ne, yra labiausiai pavojingi, nes naudoja "zigged" ir "zagged" metodus komunizmo naudai. Dėdasi patriotais, taikos mylėtojais ir didžiais humanistais, gi tikrumoje tarnauja internacionaliniam komunizmui ir sudaro Komunistinį Frontą. (Kitą kartą pasižiūrėsime, kiek tame leidinyje yra lietuviškų vardų. S.G.)

Pasakyti kuo šis amerikinis judėjimas pavirs yra sunku. Judėjimas yra vitališkas ir eina iš masių, kitaip tariant, iš apačios, o ne iš viršaus, nėra kieno nors iš anksto suplanuotas. Yra faktas, kad tame judėjime jau dalyvauja ne šimtai tūkstančių, bet milijonai žmonių, todėl senosios šio krašto partijos tiek demokratų tiek ir respublikonai labai susirūpino. Buvęs Viceprezidentas NIXON'as tam tyčia paskirtame straipsnyje sindikatinėje spaudoje ieško kelių nestabdyti šį judėjimą, bet pastatyti jį į tikrą kelią, kad amerikietis galėtų orientuotis ir žinoti, kad turėdamas gerus norus, netyčia nepakenktų šio krašto interesui. Jis siūlo sudaryti iš abiejų partijų ir stipriausiųjų Amerikos intelektualų specialų komitetą, kuris ištirtų jau veikiančių gausybę antikomunistinių organizacijų ir pasakytų Amerikos žmonėms apie jų kovos metodus ir priemones.

Laisvasis pasaulis pradeda daryti griežtą posūkį iš antrąjį Pasaulinį Karą laimėjusios kairės į kovingą tautinę dešinę.

Tik paskutiniams karo šūviams apilus buvo prasidėjęs draugiškas "bendradarbiavimas" su sovietais. Tūkstančiai nekaltų antikomunistų buvo išduota komunistams. Karališkoji švedų socialistų ranka nesudrebėjo lietuvių, latvių ir estų išduodant didžiajam rytų kaimynui.

Jaltoje, Teherane, Berlyne ekstremistai kairieji "gavo" išties antikomunistines valstybes. Toliau esančiuose Rytuose nebuvo nei pirštas pajudintas atiduota milijonai žmonių į "draugų" nagus. Negana to, Amerikoje sukosi lizdus šnipų gaujos ir "gavo" paslaptis, kurios tuo metu galėjo be didelio sukrėtimo pasaulio likimą pakreipti į laisvės ir tautų sugyvenimo kelią.

Sugalvota geležinė uždanga, pradėtas šaltasis karas. Atsirado tampymasis, kainavęs daug tūkstančių jaunų amerikiečių gyvybių, draugiškai pasidalytoje Korėjoje, o Vietname ir šiandien tebesistūguojama. Tuo pačiu laiku kovojama prieš komunizmą ir kartu kalbama apie koegzistenciją ir vykdoma mainai kultūrinėje srityje.

Berlyne pasistatyta molinė siena ir prie jos šaipomasi iš elementariausių žmoniškumo principų. Kuriamą nematyta pasaulio istorijoje vergija ir taikos vardan visos žmonijos laisvę

statoma į pavojų, kurį pašalinti gali būti pirmu ir nebegalima.

"Liberalas" Castro susisuko lizdėlį Kūboje, beveik visoje Pietų Amerikoje kairysis elementas siautėja, spiaudo ne tik tai Amerikos Vice Prezidentui į akis bet visai Amerikai į veidą.

Perspektyvos "labai šviesios". Ruskelis pažadėjo Amerikos antikus priglausti komunistiniame rojuje. Tėvus, senelius "suiškilimėms" gyvus palaidoti. Vieni tik, kiti ne, kurie tik, tie gyvena "šūkiu" - "better red than dead". Kurie netiki, tie susirūpinę ir organizuojasi kovoti. Prieš kečias dienas komunistų bosas galutinai įspėjo laisvąjį pasaulį: "There is no medicine that can save the decaying capitalistic world". Pagyvensim, pamatysim.

Kokia mūsų pažūra į šiuos reikalus? Ar mes už koegzistenciją ar už koliziją? Ar geriau parausti, prisitaikinti ir gyventi, ar geriau kovoti ir laimėti, paukojant net gyvybę?

Atrodo, kad lietuvių tokių klausimų negalima klausiti.

Pirma, visi lietuvių kovoja už savo tėvų žemės Nepriklausomybę ir visomis priemonėmis siekia Lietuvos laisvės.

Antra, esame neatlaisdūs tarptautinio komunizmo priešai ir ypatingi nedraugai tų, kurie Lietuvoje ar svetur talkininkauja Lietuvos okupantui.

Paskutinis penkmetis tuos principinius mūsų nusistatymus yra kiek apardęs. Mes nebesutariame dėl kovos būdų ir metodų. Dažnai pamirštame priešą ir gana narsiai pakariaujame tarpusavyje. Vieni norime būti modernūs, progresyviūs. Kiti gi, sentikiai, kietasprandžiai, užsispyrę, dogmatikai, konservatoriai ir t.t.

Antrieji, tie kietasprandžiai, tuoju po karo patys tikėjo ir tikinėjo: a) karas nėra baigtas, yra prasidėjęs tarpukaris, b) blaivus protas sako, kad su naikinus rudąją blogybę, ateis eilė raudonajai, ir c) taikos sutartis nepasirašyta.

Anuo metu beveik nebuvo tokių, kurie kitaip galvotų. Buvo me, palyginus, vieningi. Žinoma, viena ir vienintelė išimtis buvo, vadinamieji bimbinkai.

Šie teigė: karas laimėtas, istorijos ratas sukasi, Lietuva išlaisvinta ir t.t. ir t.t. Kalbėjo taip, kaip Maskva liepė.

Mesėjome piketuoti tų, kurie niekino mus pačius ir kurie purvino Lietuvos idealą - Nepriklausomybę. Paaukoto partizanų kraujo auką dėl žmogaus laisvės, gerovės ir garbės gynevisomis priemonėmis.

Daugelis toms laikurių šiandien vadinamomis konservatyviomis pažiūromis dar ir dabar tebegyvena ir tebetesia kovą už nepasikeitusius idealus.

Nei laikas, nei aplinkuma, nei dvigubo (Lietuvos ir Pasaulio) prieš "suliberalėjimas", "su-

kultūrėjimas" nepakeitė tų, kuriuos anksčiau "Laisvė" vadino žmogžudžiais, naciais, hitlerininkais ir t.t. Tačiau kai kurie iš mūsų nusigando, gal nauja aplinkuma juos paveikė, o gal jų toks būdas?

Jaunesniuosis amerikoniška mokykla išmokino "žmoniškumo ir madingo priešo supratimo", o senius angliškai laikraščiai į "teisingą" liberalinį kelią atvedė...

Jei profesoriai, mokslininkai, žurnalistai, žymūs valstybininkai gali rasti kelius koegzistencijai su komunistiniu pasauliu, tad kodėl ir mum nepakeisti Lietuvos laisvinimo kovos liniją į naują moderniąją. Į tokią, kokią jauno rašytojo intucija nusakė. Kam besilaikyti tokios, kuri pasenusi, nekultūringa, neliberali ir primityvi?

Prieš pradėdami "darbą", jie apkaltino ir pasmerkė konservatorius, dogminikus. "Blaivaus proto" neturėjimas mūsų partizanų kovas beprasmes padaręs, neobjektyvumas neduodęs stiprybės semtis iš dabar suklestėjusios, lietuvių rankomis atku-

riamos, modifikuotos nors ir pavergtos Lietuvos...

Peržengtos senos piketų linijos, nueita vizituoti tų, prieš kuriuos kovota, pradėta informuoti ir informuoti apie "didelių priešų pasikeitimus". Kai kurie poetai ir rašytojai vakar rašė maironiškai, šiandien rašo mėlaičiaiškai. Vakaraudai redaktoriui komunistas Albinas buvo bolševikinis kvilingas, šiandien jau albinukas, kuris "turistes" globoja ir rusiškais limuzinais po žydinčių gėlių laukus pavažinėja. Pralaužta "Geležinė uždanga". Nauji vėjai pradėjo pūsti...

Sako: nėra to blogo, kas neišėitų į gerą. Amerika suka iš nuolaidų ir koegzistencijų kelio, tikėkimės pasuks ir mūsų keliai atgal į senąjį vieškelį. Oportunisto tokia dalia, prisitaikink ir pataikauk tam, iš kurio daugiau naudos gali turėti.

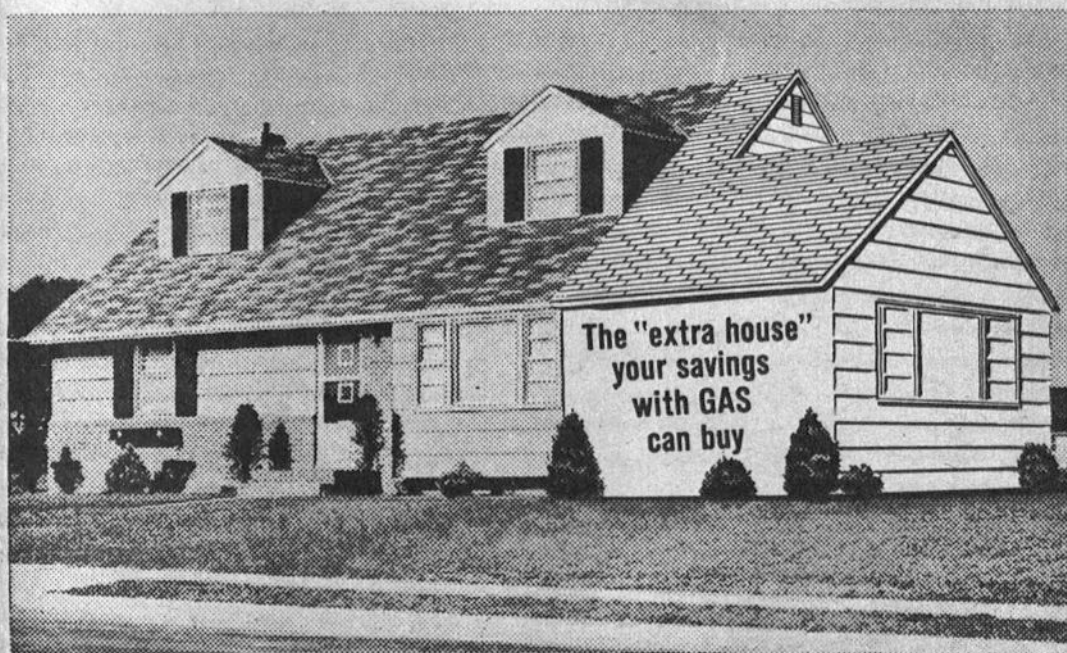
Naujasis amerikinis antikomunistinis judėjimas dar nėra įgavęs pastovių formų, bet yra aiškių požymių, kad jis atsiriboją nuo rasistinės ir totalistinės minties, todėl jo ateitis abejonių ne-

bekelia.

Mūsų bendrinės organizacijos, mūsų spauda turi informuoti ir informuoti lietuvių išėvių visuomenę apie įvykius, kurie gali virsti lemiančiais ir sprendžiančiais toms problemoms, dėl kurių mes vedam kovą ir dėl kurių sielojamės jau eilę metų. Blaivaus proto, neintuicijos, laikas priartėjo. Sugrįžkime iš šuntakių į platųjį vieningą kovos vieškelį! "Klysti yra žmoniška bet klaidoje pasilikti yra velniška!"

Paraginkit savo pažiūstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Turite daugiau naudos už jūsų pinigus iš pilnutinio gazo namo, taupumu premijuoto namo

Jūs sutaupote virš 75% į mėnesį naudojant moderniąją gazu šildymą ir gazo virtuvę. Pritaikant tas sutaupas jūsų paskolos mokėjimams, jums suteikiama proga įsigyti geresnį namą už tą patį mėnesinį mokesį!

Jūs privalote išsidėmėti dvejomis mokėjimais perkant naują namą:

1. Pirkimo kainą, kuri nusako jūsų paskolos mokėjimo dydį.
2. Mėnesinės išlaidos, nustatytos mokesčių, užlaikymo priemonių ir priežiūros.

Suma tų dviejų išlaidų sudaro jūsų mėnesinę namo išlaikymo sąmatą.

Už tai, kad GAZAS KAINUOJA PIGIAU šildymui, vandens šildymui, virimui ir rūbų džiovinimui, namo išlaikymo kaštai taupumu premijuoto namo laikomi iki minimumo. Santaupos virš 75% naudojant gazą reiškia, kad galite išleisti daugiau savo sąmatoje didesniems skolos atmokėjimams, didesniai, geresniai namui.

Tokių sutaupų, pavyzdžiui, pakaktų įrengimui išties metus veikiančiai gazinei oro ventiliacijos sistemai jūsų name. Maloni šilima žiemos metu, vėsus gaivinantis patogumas vasaros metu — viskas tik viena gazo ventiliacijos sistema.

Dėl to, kad gasas kainuoja pigiau, jūsų pinigai žengia toliau.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Aplankykite taupumu premijuotus namus, statytus vadovaujančių statybininkų, dabar.

Vertė J. P. Palukaitis

(15)

Reinoldas mirkėdodamas apsidairė. Jie buvo dideliame, be langų garaže, kurio sunkios durys jau buvo uždarytos, ir stipri šviesa nuo lubų, atsimušdama baltai dažytose sienose, jį pirmąją akimirka buvo apakinus. Kitame garažo gale, netoli jo, buvo kitos, pusiau pravertos durys į ryškiai apšviestą, taip pat išbaltintą koridorių: kalkėmis baltintos sienos, turėjo pagalvoti Reinoldas, atrodo neatskiriamai priklausančios prie modernių kankinimo kamerų.

Tarp Reinoldo ir durų stovėjo vyras, kuris nuėmė jo grandines, vis tebelaikydamas jį savo rankomis. Reinoldas pasižiūrėjo į jį atidžiau. Turėdama tokį vyrą, AVO gali atsisakyti kankinimo įrankių — tų milžiniškų letenų pakako kalinių suplėšyti į dalis — lėtai, gabalą po gabalo. Jis buvo beveik to paties dydžio, kaip ir Reinoldas, tačiau atrodė mažesnis, beveik deformuotas, nes tokių plčių

pečių, užkrautų ant milžiniškos apimties liemens, Reinoldas dar nebuvo niekur matęs: vyras tikrai turėjo sverti gero kai virš dviejų centnerių. Jo veidas su sulaužyta nosimi buvo baurus, tačiau nerodė kokio nors pikto brutalumo ženklų — jis buvo gana maloniai baurus. Tačiau tai nieko nesakė; pats pikčiausias žmogus, kurį Reinoldui kada nors buvo tekę sutikti, turėjo nekalto vaiko veidą.

Pulkininkas Szendro užtrenkė automobilio duris ir priėjo artyn. Jis pasižiūrėjo į vyrą ir parodė galvą į Reinoldą.

— Atsigabenau svečią, Sandorai. Mažą kanarėlę, kuri mums šį tą pačiulbės, nespėjus nakčiai pasibaigti. Ar šefas jau nuėjo gulti?

— Jis laukia tamstos savo biure, — pasakė vyras. Jo balsas, kaip reikėjo laukti, buvo duslus, grėsmingas bosas.

— Puiku. Aš grįšiu už poros minučių. Tuo tarpu pažiūrėk mūsų bičiulį, bet saugok jį gerai. Aš įtariu, kad jis yra pavojingas žmogus.

— Aš jį pasaugosiu, — pažadėjo Sandoras, pasitikėdamas savimi. Jis palaukė, kol Szendro išėjo, rankoje nešdamas Reinoldo lagaminą ir dokumentus, paskui nugarą atsiremė į sieną ir milžinišką rankas sukryžavo ant krūtinės. Tačiau, vos tik tai atlikęs, atsitiesė nuo sienos ir žengė žingsnį link Reinoldo.

— Tamsta atrodai, lyg negerai jaustumėsi.

— Man nieko netrūksta, — pasakė Reinoldas. Jo balsas buvo lyg užkimęs, kvėpavimas greitas, ir jis atrodė sunkiai bėpavęs ant kojų. Jis išlėkė surakintą sieną ranka virš dešiniojo peties ir masažavo savo sprandą. — Tik mano galva, — pasakė jis, — mano pakaušis.

Sandoras žengė dar žingsnį ir paskui jau šoko artyn,

pamatęs, kaip Reinoldas perkirpė akis, vien tik baltymams jose besirodant, ir pamažu gniužo, kūnui persisukant į dešinę. Jis galėtų sunkiai, net mirtinai susižeisti, jei galva kliudytų cementą, ir Sandorui reikėjo skubiai pasilenkti, kad krinantį sugriebtų ištiesiomis rankomis.

Reinoldas trenkė tvirtai, negu bet kada savo gyvenime buvo trenkęs. Jis pasipyrė ant kojų pirštų, žaibo greičiu permesdamas kūną iš kairės į dešinę ir nuleido surakintą rankas tokiu žudikišku smūgiu, į kurį buvo suteikta visa jo muskulinių rankų ir pečių jėga. Abiejų tvirtai suspaustų delnų briaunos kliudė Sandoro neprisidengtą kaklą prie pat ausies. Tai buvo lyg smūgis kirviu į medžio kamieną, ir Reinoldas žiopotėlėjo nuo skausmo: jis jautė, lyg abu mažieji jo pirštai būtų lūžę.

Tai buvo džiudo smūgis, mirtinis smūgis, ir nevieną žmogų jis buvo taip užmušęs. Iš visų kitų jis buvo penkioms valandoms atėmęs sąmonę — tai reiškia, iš visų kitų, kiek Reinoldui teko su jais dar susipažinti. Bet Sandoras tik sumurmėjo, papurtė galvą ir vėl artėjo prie Reinoldo — jau iš šono, kad neduotų progos jam panaudoti kojas arba rankas, jį lėtai, bet negailestingai spausdamas prie Mercedeso karosierijos.

Jis jau nebūtų galėjęs gintis, net jeigu būtų ir ūpo turėjęs. Kad kuris nors žmogus tokį smūgį galėtų ne tik pergyventi, bet dar ir ignoruoti — tai jį taip nustebino, kad nebėliko vietos minčiai apie pasipriešinimą. O Sandoras užgėlė jį visu svoriu, prispaudė prie automobilio, pagriebė rankomis Reinoldą už pažastų ir sugniaužė. Tuo metu milžino akys, kiek Reinoldas jas iš dešimties centimetrų atstumo galėjo matyti, nerodė jokio pikto, taip, iš viso jokios išraiškos. Jis tik stovėjo ten ir spaudė.

(Bus daugiau)

STASYS SANTVARAS

Stasys Pilka

Lietuviškosios scenos lordas

Aktorius St. Pilkos sceninio darbo 40 metų sukakčiai paminėti rečitalis įvyko Chicagoje, Jaunimo Centre, balandžio mėn. 14 dieną. Norėdami nusipelnusių aktorių pagerbti, spausdiname šį savo bendradarbio straipsnį. Red.

Stasys Pilka Ferdinando vaidmenį F. Schillerio "Klasta ir meilė".

Dramos aktorius Stasys Pilka yra lietuviškosios scenos lordas. Tokia žmogaus prigimtis - lordas. Aukštas, lieknas, tiesus, ryškių ir sceniškų veido bruožų. Prisimenu Stasį Pilką, mokantį apsirėngti fraku ir dėvintį monoklį. Tas pritiko jo luomui ir stuomeniui, nors tokis vaizdas nebuvo įprastinis Lietuvoje.

Tačiau tai yra tik jo išorė. Ne lėkštas, ne konvencionalus, ne kasdieniškas Stasys Pilka yra ir savo vidumi. Kūrybinių pajėgumų dvasios polėkiams ir įgimta bei įsisavinta kultūra jis skyrėsi iš mūsų aktorių šeimos. Atseit, ir Stasio Pilkos būdas, jo vidustaip pat yra lordiškas gerąja to žodžio prasme. Man rodosi, jeigu Stasys Pilka būtų ir teatre patyrė vargo, skriaudų ir nemalonumų, tai irgi tik todėl kad jis yra lordas. Deja, aplinkos žmo-

nės ne visada pakenčia ir toleruoja tą, kuris kai kuriais būdo bruožais ir dvasiniu pranašumu yra už juos iškilesnis.

Aktorių Stasį Pilką pažinau 1923 m. Kaune. Mano naujasis pažįstamas, tik grįžęs iš revoliucijų nuvargintos Rusijos, visa jaunatvės energija pasinėrė į mūsų teatrinių ir kultūrinių gyvenimą. Mezgė pažintis su rašytojais, dailininkais, kultūrininkais. Jis tada buvo matomas ne tik scenoje, bet dažname kultūriname parengime ar susibūrimė - dailės parodose, koncertuose, net operos vaidinimuose, į kuriuos ne visi dramos aktoriai mėgdavo ateiti.

Mudu susipažinom kur nors arti teatro, arti knygų ir grožinės literatūros. Stasio Pilkos būde slypi noras diskutuoti, skatinti, judinti ir pačiam ką nors daugiau veikti, negu tik savo pašaukimo pareigas atlikti. Be teatro meno, jis myli dailę, myli grožinę literatūrą (tikrai daug veikalų yra perskaitęs), myli gerą ir dailiai išleistą knygą. Gal to nereikėtų minėti, jeigu visi žmonės turėtų čia minimus polinkius, bet kadangi to nėra, tai Stasio Pilkos asmenybės tie jo būdo bruožai yra neabejotinas jo dvasios turmas.

Atsimenu, būdamas kiek vyresnis, ne vieną kartą ir mane jis bandė skatinti ir judinti: mudu esam turėję gražių pokalbių, karštų diskusijų, kaž kaip vis abu užgrūdavom ant tų pačių problemų. Tiesa, intymūs draugai nepasidarėm, nevisai tuo pačiu keliu ir per gyvenimąėjom, bet abipusė bičiuliška šiluma, berods, iki šių dienų išliko gyva.

Stasio Pilkos žmogaus pavaldas gal jau apsirėžė aukščiau sumestuose sakiniuose. Tačiau tam pavidalui paryškinti, reikia dar štai kas pridurti: aktorius Pilka rėsus, nevisada atsargus savo nuomonę reikšdamas, bet visada džentelmeniškai, gražių manierų, poniškų polinkių, kaip ir dera lordui. Ar Stasys Pilka buvo ir ar jis yra laimingas? Man atrodo, kad jis niekad laimingas nebuvo. Stasys Pilka yra įjieskotojas. Įjieskotojai dažnai ką suranda, tik asmeninė laimė dažniausia nuo jų pabėga. Berods, nesuradimo ir praradimo skausmą ne kartą yra tekę ir Stasiui Pilka išgyventi.

Kaip žmogus, Stasys Pilka mokėjo riteriškai aukotis, riteriškai būti narsus, pasiduoti vidiniam gaivalingumui, nemainikauti ir savo pašaukimo neišduoti, betgi tai nebuvo jo laimė. Gal tai

yra aktorius tragika, bet neatjungiamai tas yra ir žmogaus tragika.

Moterys ir vyrai yra gudrūs, gal ne be reikalo nuo seno jie turi vardą Homo Sapiens. Ypa-

Stasys Pilka Dosužovo vaidmenį A. Ostrovskio "Pelniga vieta".

čiai jie yra gudrūs artimo silpnųbei įžvelgti. Stasys Pilka buvo atpažintas ir nuo to kentėjo: jis buvo lenkiamas ir laužiamas, tačiau išliko savaimingas, nepalaužtas, savo sprendimuose ryžtingas ir tvirtas. Man jis visada atrodė esąs turtingos dvasios vyras, ryški lietuvių teatrinio ir kultūrinio gyvenimo asmenybė. Žinoma, mūsų kely nuolat yra girdimi du žodžiai: patikti ir nepatikti. Be abejonės, ir pats Stasys Pilka žino, kad jo žmogiškasis ir kūrybiškasis Aš gali būti vieny vienaip, kitų kitaip, o trečių dar kitaip vertinamas.

Stasys Pilka - aktorius. Reikėtų peržvelgti visus jo vaidintus vaidmenis, reikėtų panagrinėti jo laimėjimus ir pralaimėjimus, reikėtų aptarti ir išryškinti jo kūrybinį veidą. Tačiau to darbo dabar neįmanoma atlikti. Nėra medžiagos, net teatrinių programų ir recenzijų, nėra iš kur paimiti. Bendrais posakiais galima tarti, jog niekad nebuvo per daug tokių aktorių, kurie pajėgia scenoje sukelti nuotaiką ir romantiką. Stasys Pilka, kaip aktorius, turėjo tų vidinių galių. Ištikrą jis buvo degantis, liepsnojantis, visu savo vidumi į kuriama vaidmenį pasinėręs aktorius.

Prisimenu Kastanto Glinskio, žymiojo mūsų aktoriaus ir režisieriaus, žodžius tartus Stasiui Pilka: "Tamsta, mielas Pilka, gal būtum genialus aktorius, jeigu tik apie aktoriavimą galvotum".

Tai tiesa. Panašią mintį ir aš norėjau pasakyti, kai aukščiau kalbėjau apie Stasį Pilką, kaip žmogų. Jis pats kada nors man taip yra apie save rašęs: "Esu rytų aukštaitis. Mano prigimtis viskuo domėtis ir kišti nosį ten kur nereikia: biesas pastumia ir joks angelas sargas nesulaiko. Gal tame slypi rytų aukštaičių geroji būdo savybė, o gal ir ne laimė. Ko! gyvas, tos lemties, matyt, ir aš neatsikratysiu."

Ar ne tokis, visur besikišantis, buvo rytų aukštaitis Tumas-Vaižgantas? Tas būdo bruožas Stasiui Pilka tikrai nekenkė būti geru aktorium. Priešingai, tas viskuo domėjimasis turtino jo dvasią ir pelnė jam kultūringo aktoriaus vardą.

Stasio Pilkos aktoriškas amplituda nėra siauras. Jis talentingai reiškėsi herojinuose veikaluose, kūrė stiprius ir būdingus charakterius, buvo savaimingas ir mielas riterinėse bei saloninėse pjesėse. Bet kalbėsiu tik apie tuos jo sukurtus vaidmenis, kurie išliko atminty.

Fr. v. Schillerio "Klasta ir meilė", berods, yra toji tragedija, kuri ilgiausiai laikėsi Valstybės Dramos Teatro scenoj. Veikalas geras, bet ir geri veika-

lai scenoje miršta, jei jie yra blogai vaidinami. "Klastos ir meilės" pastatymas mūsų teatre nebuvo prašmatnus ir ištaigingas, tik gerai vaidinamas.

Stasys Pilka eilę metų tame veikale vaidino pagrindinį vaidmenį - Ferdinandą. Bandė ir kiti aktoriai tą rolę įveikti, bet nei vienas jų Stasio Pilkos nepalenkė. Ferdinando vaidmuo herojinis, jo meilė rūstaus tėvo nelaiminama, jis tampa klastos ir meilės auka. Stasio Pilkos sukurtasis Ferdinandas buvo kupinas jaunatviškos ugnies, vidinės šilimos, ryžto, nuo pradžių iki pabaigos sceninės teisybės požiūriu vieningas ir išlaikytas. Stasys Pilka į lietuvių teatro istoriją įeina ne tik kaip pirmasis, bet tuo tarpu ir kaip pats geriausias Schillerio Ferdinandas lietuviškajame teatre.

Iš Stasio Pilkos sukurtų charakterių dar ir dabar, po tiek metų, prisimenu G. Hauptmanno "Vežėją Henšelį", P. Vaičiūno "Naujųjų žmonių" grafą, A. Ostrovskio "Miško" Nesčastlivceva, J. Petručio Ikausų ir kardu besišvaistantį bajorą Palšovskį (veikale "Prieš srovę"). Tuose vaidmenyse Stasys Pilka parodė apstą vaidybinio talento, kūrybinės fantazijos ir artistinio meistriškumo. Paminėti personažai yra atskiri pasauliai, visai į vienas kitą nepanašūs, bet Stasys sugėbėjo persikeisti, kiekviename tų vaidmenų buvo nesikartojantis ir kitas žmogus.

Vežėją Henšelį Stasys Pilka sukūrė vienalytį ir monumentalų. Tuo vaidmeniu jis atskleidė visą gamą žmogaus jausmų, buvo spalvingas veiksmuose ir tekstuose, buvo tikrai hauptmaniškas. Menuose nėra lengvai pasiekiamas viršūnė. Stasys Pilka Henšelio vaidmenį, jeigu tragikos viršūnės ir nepasiekė, bet prie jos tikrai priartėjo. Tas darbas laikytinas jo asmeniniu ir mūsų Dramos Teatro laimėjimu.

Petro Vaičiūno grafas yra prisirišęs prie senų tradicijų, prie savo dvaro, jam labai sunku iš senovės atkilti į naujuosius laikus, į naujų žmonių tarpą. Stasys Pilka nebūtų lordas, jeigu jis nebūtų buvęs puikus ir sti-

Stasys Pilka Barvos vaidmenį P. Vaičiūno veikale "Prisikėlimas".

lingas Lietuvos grafas. Nežiūrint užsikirtimo, nežūriat bajoriškos puikybės, Pilkos grafas buvo žmogus, suklekęs pasigailėjimą ir gaudulį. Manau, kad ir autorius P. Vaičiūnas kitokio grafo negalėjo norėti.

Ostrovskio "Miške" Nesčastlivcevas yra didelis ir sunkus vaidmuo. Tai valkataujantis artistas, senojoje Rusijoje buvęs aptinkamas savitų polėkių ir savitos dvasios žmogus, apsėstas kartu mo, nusivylimo, pilnas tragizmo. Stasys Pilka tą svetimą dvasią įveikė ir sukūrė tokį Nesčastlivceva, kad aš ir šiandien regiu jo vaizdą. Nerangių judesių, suglebes, aimanuojantis, netikintis laime, gal tik pasąmonėje regis gyvenimo tikslą ir prasmę, bet iš savęs neiškrypstantis.

Ostrovskio "Miške" Pilkos partneris buvo bene geriausias mūsų komiškasis aktorius Jurgis Petrauskas. Tasai Pilkos ir Petrausko duetas buvo darnus, jų vaidyba kėlė pasigėrėjimą, nors pats veiklas, dėl svetimos rusiškos dvasios, Lietuvoje nebuvo per daug mėgiamas.

Prie charakterinių vaidmenų skirtingas ir J. Petručio Palšovskis, kurį Pilka vaidino su įkvėpimu ir meistriškai. Tai nėra pagrindinis veikalo personažas, gal net ir antraeilis vaidmuo, bet aktorius įsijaustas ir širdimi išgyventas, pasidaro nemirtingas. Tokis yra Henriko Ka-

Scribe "Motery kova". S. Pilkos režisūra. Nuotraukoje Stasys Pilka (sėdi) De Monrichard, policijos prefektas ir Stasys Petraitis.

činsko "Vilties" Fobius, tokis yra Stasio Pilkos Palšovskis.

Skaitytojas, tikiuosi, atleis, kad šia proga tikrai tuos kelis vaidmenis teprisiminiau. Nerūpėjo man ką nors įtikinti, tik norėjosi pasakyti, kad Stasys Pilka yra talentingas ir kultūringas aktorius. Galvoju, tie keli paminėti vaidmenys atskleidė Pilkos aktoriškąją amplitudę, vienu metu šviesos ruoželiu apšvietė jo kūrybinį pajėgumą.

Lietuvos Valstybės Dramos Teatre buvo vaidinami Sofoklis, Shakespeare'as, Moliere'as, Fr. v. Schiller'is, H. Ibsenas, C. Goldoni, C. Gozzi, G. Hauptmannas, R. Rolland'as, B. Shaw, O. Wilde, E. O'Neill, M. Maeterlinck'as, W. Somerset Maugham, A.S. Puškinas, N. Gogolis, A. Čechovas ir nemažai kitų svetimų rašytojų. Buvo, aišku, vaidinami ir lietuvių autoriai. Matėm tragedijų, špaginių veikalų, saloninių pjesių, komedijų ir dramų, matėm visą eilę moderniosios dramaturgijos veikalų, kuriems atrasti ypač paslankus buvo režisierius Borisas Danguvietis. Stasys Pilka kai kuriuose tų veikalų vaidino, kai kuriuose tikrai galėjo vaidinti, bet nevaidino. Tame slypi aktoriaus dailės tragizmas. Jis nevisada turi progos sušvisti, nes dažnai privalo vaidinti tokį vaidmenį, kuriuo, kaip aktorius, jis nieko naujo ir savaimingo jau negali pasakyti. Ir Stasiui Pilka nevisada teko vaidinti, ką norėjo ar ką galėjo. Kartą jis man kalbėjo: "Visada norėjau scenoje kurti gyvą žmogų, o tu-ėjau tenkintis pentinuotais riteriais, "fatais" ir "ponais". Deja, kartais toks rūstus būna teatro žmonių gyvenimas. Tačiau rūstybės kaltininkų šiuo atveju nedera ieškoti, nesgi čia nedarom teismo.

Aktorius Stasys Pilka plačiai reiškėsi ir kaip poezijos skaitytojas. Įjieskotojas jis yra vaidybos mene, įjieskotojas ir poezijos deklamavime. Bene vienintelis Lietuvoje jis bandė melodeklamaciją - eilėraščių skaitymą muzikos fone. Stasio Pilkos garbei reikia tarti, kad lietuvių poeziją jis yra perskaitęs skersai ir išilgai, nemaža eilėraščių išmokęs mintinai ir literatūros vakuose bei rečitaluose interpretavęs. Jo silpnybė - naujoji ir naujausia lietuvių lyrika. Visą eilę jaunų poetų jis yra nešęs į sceną ir į estradą. Betgi mėgiamiausias jo poetas - Kazys Binkis. Ir Binkio poeziją Stasys Pilka deklamuoja beveik be priekaištų. Atseit, ir poezijos skaitymo mene Pilka eina priekyje ir turi nemažai nuopelnų jos grožio ir laimėjimų populiarinime.

Stasys Pilka yra lietuvių teatro istorikas ir muziejininkas. Kaune jis pats vienas buvo surinkęs nemažą mūsų scenos istorinės medžiagos, sudaręs tos me-

džiagos archyvą, tiesęs pagrindus lietuviškojo teatro muziejui. Jo surinktos medžiagos rinkiniuose buvo vaidinimų programos, įvairūs kiti teatrą liečią spausdiniai, mūsų scenos veteranų palikimai ir kt. Jei ne pasitraukimas į užsienį, šiandien Stasys Pilka gal turėtų tokius mūsų teatro istorinės medžiagos lobius, kurie patys už save bylotų. Bet ir išėivijoje teatro istorikas nenurimsta. Nėra abejonės, ir tais darbais jis mūsų kultūrinio gyvenimo nemenkina.

Aktorius laurais vainikuojamas tada, kai gyvena ir kuria. Nuo scenos nužengus, jo vardas lieka tik senstančių laikraščių komplektuose, vienoj kitoj brošiūroj, teatrinės istorijos lapuose ir kurį laiką gyvų žmonių atmintyje. Aktoriaus dalia - suskaldyti save, išdalinti žiūrovams, o paskui būti tik atsiminimų šešėliu. O būti aktorium - negana norų ir talento, reikia valios, ryžto, drąsos ir daug, daug darbo. Svarbiausia - gimstant reikią atsinešti aktoriaus prigimtį ir dvasią. Ne visi aktoriai tas savybes turi, ne visi jas pajėgia išsaugoti.

Stasys Pilka išdavytės nusidėjimo dar nėra padaręs. Jis yra aktorius kūnu ir siela, jis aktorius giedrią ir apsiniaukusią dieną. Niekam ir niekad savo pašaukimo Stasys Pilka dar neišdavė. Vokietijoje vargo su visais išelviais, bet rezisavuo, vaidino, keliavo su poezijos rečitaliais. Daugelio gal nesuprastas, jis šiuo metu gyvena Chicagoje, režisuoja, vaidina, renka, tvarko teatro istorinę medžiagą ir kitus ragina tai daryti. Gal kai kam tas atrodo keista ir juokinga, bet fabrikui jis savęs neparduoda, rizikuodamas patekti į skurdą, rizikuodamas sulaukti pasmerkimo, bet ne išteisinimo. Stasys Pilka - lietuviškojo teatro lordas ir drauge tikras teatro meno vergas...

Stasys Pilka (dešinėje), po savo 40 metų sceninės veiklos minėjimo Chicagoje, su aktorium A. Brinka, P. Petručio nuotrauka

HEARING AIDS

VISKAS
AUSYJE
\$99.50

Skambinkite MA 1-0440
arba rašykite

ACOUSTICON OF
CLEVELAND
845 Prospect Ave.

VASARIO 16 GIMNAZIJA IR PRIEKAIŠTAI BALFUI

Š. m. vasario 2 d. Dirvos Nr. 14 straipsny "Vasario 16 Gimnazija ir Kultūros Kongresas" dr. J. Grinius, pabaręs Vasario 16 Gimnazijos rėmėjų būrelius ir Amerikos lietuvius, jog jie nesupranta Vasario 16 Gimnazijos reikalų, smarkiai peria Balfui nemiant Gimnazijos moraliai, prisidedant prie Vokietijos lietuvių skaldymo bei demoralizavimo, neprisidedant prie nesenai atvykusių lietuvių sujungimo su senaisiais, traktuojant lygiomis teisėmis padarius lietuvių su visokiomis atmatomis (girtuokliais, vokiškų palaidų sijos mėgėjais ir kartais vokie-

čiais).

Dr. J. Grinius siūlo Kultūros Kongreso, įvyksiančio š. m. rugsėjo 3 d. Chicagoje, metu susirinkti visiems Gimnazijos tolimiesiems gyvenimu ir likimu suinteresuotiems ir padaryti prievolių Vasario 16 Gimnazijai ekonominių, moralinių ir pedagoginių atžvilgiu nutarimų ir išrinkti asmenis, kurių nutarimų vykdymą prižiūrėtų.

Teisybė, kad Gimnazijos tolimiesiems likimas turi visiems lietuviams rūpėti. Todėl ir sumanymas susirinkti jos likimu labiausiai suinteresuotiems yra tikrai geras. Gimnazija yra būtina išlaikyti. Ji reikalinga Vokietijos lietuvių jaunimo lietuvių ugdymui. Mokinių Gimnazijai netruks, nes Vokietijoje yra likę daug lietuvių, kurių tarpe gana didelis skaičius gausių šeimų. Netekus lietuviškos gimnazijos daug lietuvių suvokietėtų.

Silpni ekonomiškai, dažnai ligoniniai ir neišsimokslinę tėvai, arba kur motinos svetimšalės, nepajėgia vaikų kiek daugiau lietuviškai pramokyti, jau nekalbant juos stipriais lietuvišiais išauginti. Tą uždavinį sėkmingai atlikti pajėgia tik gimnazija, nes ir vargo mokyklų dėl lietuvių mokytojų trūkumo ne visur galima įsteigti.

Ir ne tik lietuvių ugdymui gimnazija reikalinga; ji reikalinga dar ir tam, kad didesnis lietuvių skaičius galėtų aukštesnio mokslo pasiekti, nes nepasiturintieji tėvai (o tokių daug) duoti to gėrio savo vaikams neturi galimybės.

Kad gimnazija vienokio ar kitokio formos yra reikalinga ateities išlaikyti, visų nuomonės sutampa. Tik kyla gana opus klausimas, kokie reikalai tame susi-

rinkime turėtų būti svarstomi ir kas turėtų paruošti planą tolimiesiems gimnazijos gyvenimui ir likimui, bei apgalvoti dr. Grinius siūlomų "privalomų nutarimų" įgyvendinimo galimumus.

Gimnazijos reikalai dažnai svarstomi spaudoje, įvairiuose susirinkimuose, bet svarstymais ir pasilieka. Vasario 16 Gimnazija nėra savistovi institucija. Jos pilnvaldys šeimininkas yra Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, veikianti savo statutu, įregistruotu vokiečių draugijų registre. Tat Bendruomenė yra savarankiškas, nepriklausomas juridinis asmuo, nešantis pilną atsakomybę už Vasario 16 Gimnaziją.

Iš šalies padaryti bet kurie "privalomi nutarimai" teisiniai Bendruomenės nesaistys. Bendruomenė privalo laikytis vokiečių Wuerttemberg-Baden Švietimo Ministerijos bendrų ir mokytojų priežiūros potvarkių.

Gimnazijai planų iš šalies jau ne pirmas kartas siūloma. 1956 m. spalio mėnesį tam tikslui Katalikų Sielovados Direktorius tėvas Bernatonis buvo sukvietęs pasitarimą Weinheime (netoli Gimnazijos), į kurį atvyko Balfu pirmininkas kan. dr. J. B. Končius, Balfu vice pirmininkė p. A. Devenienė, Anglijos Bendruomenės Pirmininkas ir kiti, bet neatvyko Vasario 16 Gimnazijos šeimininko - Vokietijos Bendruomenės - atstovas. Tuo būdu suboikotavus Vokietijos Bendruomenę, visų kitų dalyvių kelionės pastangos nuėjo veltui. Ir tas Vasario 16 Gimnazijos Kuratorijos steigimas, jos numarinimas ir vėl atsteigimas, liudija, jog Vokietijos Bendruomenė nenori savo šeimininko teisių ar jų dalies atsakyti ir su kuo kitu dalintis; tat ir jokios "moralinės paramos" ji neieško. Todėl dr. Grinius priekaištas Balfui nemiant gimnazijos moraliai yra vienašališkas. Gimnazija nėra savarankiška įstaiga; tat teikimas jai "moralės paramos" reikštų, jog nepasitikima jos šeimininku ir tuo įsivelti į "menkos atsakomybės politikuojančių asmenų" (dr. J. Grinius žodžiais) savitarpio ginčus ar nesusipratimus, kurių pašaliniai dalyviai neturi galimybės pašalinti ar išspręsti.

Dėl to reikalinga, kad teisėtai Vasario 16 Gimnazijos šeimininkas - Vokietijos Bendruomenė -, kurios švenčiausia pareiga rūpintis sėkmingu gimnazijos gyvenimu, paruoštų ateities planus ir duotų savo atstovui, jei jis vyks į Chicago pasitarimą, įgaliojimus, suteikiančius jam teisių daryti šeimininko teisių apribojimus, perleidžiant jų dalį steigimam Vasario 16 Gimnazijos priežiūros organui.

Ir kiti dr. J. Grinius priekaištai Balfui seka iš jo galvos senos, jog visuomeninis darbas ir gyvenimas geriausiai tvarkomas "privalomais nutarimais". Išėitų, jog, jei Balfas būtų vertęs visus šelpiamuosius būti bendruomenės nariais, mokėti solidarumo mokesčius, lankyti lietuvių susirinkimus, visos neigiamybės iš lietuvių tarpo būtų pašalintos, klestėtų vienybė ir santarška. Dr. Grinius nepripažįsta, jog Balfui nebuvo leista šelpiamiesiems statyti bet kokių sąlygų, o tik įpareigota pasakyti visiems šelpiamiesiems, jog gaunamas maistas yra Amerikos visuomenės dovana. Todėl taipgi nebuvo statoma jokių sąlygų neseniai atvykusiems iš Lietuvos, kur visas gyvenimas yra tvarko-

mas "privalomais" potvarkiais, o tik buvo stengiamasi juos kuo daugiausiai apie emigracijos galimybes, lietuvių laisvajame pasaulyje gyvenimą ir spaudą, kurių laikraščių leidėjai nemokamai Balfui siunčia (labai ačiū jiems už tai) painformuoti. Atvykusių garbei tenka pažymėti, jog dauguma jų yra susipratę ir geri lietuviai, ir jie neverčiami sukūrė kai kur visai naujai bendruomenės apylinkes, ar jas atgaivino, o dar kitur aktyviai bendruomenių ir Balfu darbus įsijungė.

Skaitant dr. Grinius straipsnį mažiau Vokietijos lietuvių gyvenimą pažįstančiam gali susidaryti įspūdis, jog Vokietijoje likusių didelė dalis yra kokios tai "atmatos", girtuokliai, žemos moralės žmonės, tik Vasario 16 Gimnazijoje, tai jau tokių, gink Dieve, nėra. Tačiau, kiek teko patirti, ir iš gimnazijos reikėjo kai kuriuos mokinius dėl blogo elgesio pašalinti, ir joje mokosi tokių, kurių tėvai nei lietuvių

bendruomenei nepriklauso, nei susirinkimus lanko ir net šeimyninis gyvenimas nei religiniu nei civiliniu atžvilgiu nesutvarkytas. Taipgi faktas, jog Vasario 16 Gimnazijoje mokėsi gryn vokie-

taité. Nei vienur, nei kitur sunku būtų rasti šventųjų, nes visi esame žmonės su geresnėmis ir blogesnėmis ypatybėmis.

I. Rugienius
Balfu įgal. Vokietijoje

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ BANGA

CAPE COD'E, MASS.

GREAT MARSH RD.,
CENTERVILLE, MASS.

- 1,5 m. nuo šiltojo Craigville Beach vandens.
- Patogūs kambariai ir atskiri namukai.
- Skanūs lietuviški valgiai.
- Gynas pušų oras ir rami vietovė poilsiui.
- Svečiams be nuosavų automobilių — transportacija į ir iš paplūdimio.
- Šalia "Bangos" randasi ežeras su viešu paplūdimiu. Žuvavimo mėgėjams — yra laivelis.

Norintieji puikiai praleisti atostogas prašomi su užsakymais kreiptis šiuo adresu:

A. Pakštienė,
15 Wendover St.,
Boston 25, Mass.
Tel. AV 2-8046,
o po birželio 23 d. i "Bangą",
Box 188, Centerville,
Cape Cod, Mass.
Tel. SP 5-4633.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

EAGLE STAMPS VISADA PADIDINA SANTAUPAS

the MAY cos (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTH GATE

Prisimink savo motiną jai skirtoje dienoje!

VAKARINĖS SUKNELĖS GRAŽAUS

Rayon Georgette šifono

SUKNELĖS

12.99

NUMERIAI:
10 iki 20
14 1/2 iki 22 1/2

A. Kliošiniai sijonai, nugaroje V-iskirpinas. Juodos ir mėlynos. Numeriai: 10 iki 18 ir 14 1/2 iki 22 1/2.

B. Baltu audiniu "dickey accents". Kliošiniai sijonai. Tik juodos. Numeriai: 10 iki 20 ir 14 1/2 iki 22 1/2.

C. Dantytos iškarpimo kaklas, kliošinis sijonas, V-iskirpinas nugaroje. Juodos ir mėlynos. Numeriai: 12 iki 20 ir 14 1/2 iki 22 1/2.

Kaip pasakoje plauksite šifono dėšelyje. Visokie moteriški numeriai. Suknelės tokios elegantiškos, kad sunku įtikėti į jų žemą kainą.

Priimami užsakymai paštu ar telefonu...
Skambinkit CHerry 1-3070

RŪSYJE — MOTERŲ SKYRIUJE. VISOSE MAY CO. KETURIOSE KRAUTUVĖSE, ĮSKAITANT IR SOUTHGATE

ŠI ŠEŠTADIENI, GEGUŽĖS 12, Clevelande

SLOVENIAN AUDITORIUM, 6417 ST. CLAIR AVE.

DIRVOS PAVASARINIAME KONCERTE - VAKARE

SCENOS DARBUOTOJŲ SĄJUNGOS
CHICAGOS SKYRIUS

vaidins

SOFIJOS ČIURLIONIENĖS 4-rių veiksmų pasaką

DVYLIKA BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ

Režisuoja ZITA KEVALAITYTĖ-VISOCKIENĖ

DVYLIKA BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSČIUSIŲ trečio veiksmo scena. Senelis-S. Bernatavičius, Šarka-A. Gulbinsko nuotrauka.

VAIDINA: Albertas Stočkus, Alė Kėžėlienė, Vidmantas Rapšys, Tomas Leonas, Mindaugas Balčiauskas, Emilija Gepnerienė, Alfonsas Brinka, Algimantas Dikinis, Rimas Vaičaitis, Julija Cijūnelienė, Vacys Petrauskas, Stasys Bernatavičius, Juozas Raudonis, Elena Petrokaitė-Rukuižienė, Jonas Ilčiukas, Rūta Nainytė, Marytė Narušytė ir Nikodemus Micius.

Jaunimą vaidina ir šoka Jaunimo Centro Studentų Ansamblis,
vadovaujamas Leokadijos Braždienės.

Dekoracijos dail. Viktoro Petravičiaus

Po vaidinimo šokiai, grojant Clevelando neolituonų orkestrui.
Veiks turtingas bufetas ir bus kitokių staigmenų.

Clevelando neolituonų orkestras, kuris gros šokiams Dirvos Metiniame koncerte - vakare.

Biletai nuo \$3.00 iki \$1.00 jau gaunami Dirvoje.

Vaidinimo pradžia 6 val. 30 min.

Clevelandiečių dėmesiu!!!

Nenorėdami, kad Dirvos bičiuliai ir rėmėjai tai su-prastų įprastiniu reklama-vimosi būdu, kviečiame jau dabar darbo valandomis pas-kambinti į Dirvą (tel. HE 1-6344) ir pasitikrinti, kiek ir kurioms vietoms dar yra likę bilietų į "Dvylika bro-lių juodvarniais laksčiusių" vaidinimą. Atrodo, kad apie chicagiečių pastatymą, jų vaidybą ir pasiruošimą dau-gelis clevelandiečių jau ži-no tiek, kad ir ilgesni ap-rašymai nebe reikalingi. Atėję į vaidinimą įsitikin-sit, kad Chicago lietuviai neapsivylė, pripildę salę tris kartus iš eilės. Tai nė-ra vien pasaka vaikams. Iš vaidinimo išeina ir suaugę, kaip pabudę iš lietuviškos pasakos sapno.

Užsisakę iš anksto bilie-tus taip pat prašomi juos atsiimti iš anksto, kad iš-vengus sutrikimų prie ka-sos. Vaidinimas turės prasi-dėti laiku, atsižvelgiant į daugelio jaunų žiūrovų ir vaidintojų amžių. Vaikams ir jaunimui skirtas visas balkonas, kur bilietų kaina tik \$1.00. Balkone bus su-teikta autoritetinga vai-kams priežiūra.

Dar syki, — pasitikrinki-te telefonu (HE 1-6344), kiek dar liko ir kokių vietų, jei galvojate kartu su visais pasidžiaugti didžioje kultū-rinėje šventėje.

Vaidinimo pradžia — 6 val. 30 min. vak.

• Iš Chicago atvykstą aktorai į Dirvos ruošiamą vaidinimą mielai sustotų pas savus pažįstamus ir draugus, bet dalis jų neturi adresų. Dirva prašo atsi-lypti šeimas ir asmenis, ku-rie maloniai sutiktų priimti

ir apnakvydinti šiuos akto-rius:

Micių Nikodema, Kėžėlie-nę Alytę, Dikinį Algį, Ilčiū-ką Joną, Gepnerienę Emili-ją, Stočkų Albertą, Rapšį Vidmantą, Bernatavičių Stasį ir Mainienę su dukra. Autobusas su visa trupe atvyks šeštadienį, gegužės 12 d. apie 2-3 val. p. p. ir sustos prie Slovenian salės, St. Clair Ave.

• Šv. Kazimiero lituanis-tinės mokyklos koncerte gegužės 5 d. Naujosios pa-rapijos salėje, dovanas lai-mėjo: 1) Lietuvos Nepri-klausomybės Fondo Clevelando atstovybės auką — Lietuvos partizanų kovų dainos — p. St. Baltru-kėnienė iš Akron, 2) Vilties Draugijos auką R. Spalio knyga Alma Mater p. D. Staniškienė (šios mokyklos mokytoja), 3) Dirvos auką — Dirvos prenumeratą 1 metams — Dr. V. Gruzdy-s ir ją perleido Vokietijoje gyvenančiam lietuviui.

• Lithuanian Village še-rų pardavimo vėjus — visų Clevelando lietuvių garbės reikalas. Parodykime dides-nį susidomėjimą!

• BALFo rabužių rink-liavą Clevelande vykdysim nuo gegužės mėn. 1 iki 31 d. Dar iki liepos mėn. 1 d. Vokiečių vyriausybė už BALFo drabužių pervežimą į Vokietiją apmokės. Reikia pasinaudoti šia lengvata ir iki minimos datos pasiūsti kuo didesnį kiekį drabužių į Vokietiją.

Drabužius atvežti į šv. Jurgio parapijos salę arba į p. P. Pročkio garažą — 1311 E. 66 St. Balfas

• D. L. K. Birutės Karių šeimų Moterų Draugijos valdyba kviečia visas nares į visuotiną susirinkimą-po-būvį, kuris įvyks gegužės 13 d., 3:30 val. po pietų, Kubiliūnų bute, 1230 East 86 Street.

• Tėvynės Garsų radijo valandėlė liepos 28 d. Lake Shore Country Club salėje rengia vasaros balių. Per

eilę metų radijo valandėlės vasaros vakarai sutraukda-vo gražių svečių, dažnai net įvairūs atostogautojai iš ki-tų miestų ta proga susto-davo Clevelande pasimatyti su savo bičiuliais.

Šiame baliuje programą atliks dainininkė iš Chica-gos ir vietos aktoriai suvai-dins humoristinį škieč iš lietuviškųjų aktualijų.

• Balys Gražulis, Sala-mander batų prekybos at-sižovas Clevelande, Dirvos vakarui paremti, paaukojo tris poras batų, kuriuos ga-lės laimėti to vakaro sve-čiai.

• Išnuomojamas kamba-rys vyrui ar moteriškai Lockyear gatvė. Tel. EN 1-8370.

Solistė Stasė Klimaitė-Pautienienė po šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncerto Clevelande su klebonu Angelaičiu ir tėvų komiteto pirm. dr. V. Ramanausku.

SOLISTĖ STASĖ KLIMAITĖ-PAUTIENIENĖ CLEVELANDE

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos tėvų komitetas gegužės 5 d. naujosios parapijos salėje surengė vakarą — koncertą, tiks-liau sakant rečitalį.

Clevelando lietuviams, rodos, dar negirdėta solistė buvo priim-ta dideliu susidomėjimu ir šil-tai. Sopranas — "metalinio" tembro, dramatinio atspalvio. Balso bangų platumas kartais primena buvu-sią šios dainininkės mokytoją, žinomą solistę V. Grigaitienę. Plačios skalės kūrinių progra-moje nebūta, bet pasitaikančios nedidelės rizikos viršūnės pra-skambėjo lengvai ir sodriai.

Ilgoka programa sudaryta vien tik iš lietuviškų dalykėlių. Atlik-ta Č. Sasnausko, J. Naujalo, M. Petrausko, St. Šimkaus, K. V. Ba-naičio, E. Laumenskienės, G. Gu-dauskienės ir J. Žilevičiaus kū-

riniai.

Privalome užjausti daug auko-jantiems mūsų kultūrai solis-tams. Juo labiau turime pagir-ti šitą solistę, paaukėjusią sa-vo honorarą rečitalio rengėjų globojamai mokyklai.

G. Karsokienė — gero skonio palydovė.

Gaila, kad nebuvo fortepiono. O ir pianinas toks prastas, kad pasirodė lyg disonansų ne vie-toje, dėl spaudžių (klavišų) kal-tės.

Abi artistės buvo apščiai apdo-vanotos gėlėmis.

Tėvų komiteto pirmininkas dr. Vl. Ramanauskas įdomiai paįvai-rino programą savo sąmojingais įtarpiais. Sveikų minčių paberta gerokai ir, svarbiausia, įtikina-mai.

Aiškinamąjį žodį tarė dar ir parapijos klebonas — kun. Ange-laitis.

Rečitaliui pasibaigus FASK pir-mininkas Jaunutis P. Nasvytis drauge su valdybos nariu Biels-kum ir abiejų LB apylinkų pri-mininkais: F. Eidimtu ir P. Mik-šiu — įteikė dovanas sporto rung-tynių laimėtojų atstovėms ir va-

dovui R. Babickui.

Deja, žiūrovų drauge su spor-tininkais prisirinko vos vos per 100 asmenų, nors rengėjai laukė net 56 minutes. Didelėje salėje tai atrodė liūdnai. Vadinasi, taip mes domimės gera programa, reta gastroluotoja ir... savos mokyklos pažanga.

Vladas Braziulis

• Lietuvių Prekybos Na-mų paskelbti gegužės mė-nesio papiginimai dėl siun-čiamų medžiagų ir batų į Lietuvą vyksta su dideliu pasisekimu. Kviečiame vi-sus, siunčiančius siuntinius, ta proga pasinaudoti, nes sutaupyti keliolika dolerių už siuntinį yra jau nema-žas dalykas.

• Parduodu žemiau išvar-dintus foto aparatus ir elek-troninę lempą: 4x5 Press, Rollicord ir elektrinę lem-pą 120 w/s. Skambinti po 5 val. vak. GL 1-0883.

• Išnuomojamas butas — 1152 E. Dallas Rd., antra-me aukšte, 5 kambariai. Te-lefonas: 721-6957. (56)

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN 4% OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

KAS IR KUR?

• Dirvos spaudos balius, pirmą kartą surengtas Chicagoje ten įsisteigusio Dirvos bendradarbių klubo, praėjo gražiu pasisėkimu. Smulkiau apie balių žinių patieksime sekančiame numeryje.

Baliuje dalyvavo iš New Yorko atvykę ALT S-gos valdybos vicepirm. Ant. Senikas, Kazys Silūnas. Dirvą atstovavo Jonas Čiuberkis ir Henrikas Macijauskas.

Dirvos bendradarbių klubo valdybai, jos talkininkams ir talkininkams, lygiai kaip visiems baliuje dalyvavusiems priklauso nuoširdi Dirvos padėka.

PADIDINO VILTIES DRAUGIJOS ĮNAŠUS

Savo įnašus Vilties draugijai padidino šie draugijos nariai:

J. Andrašiūnas, Chicago \$10.00.
V. Malinauskas, Chicago — \$10.00.
Dr. J. Bartkus, Chicago — \$25.00.
J. Baublys, Detroit — \$10.00.
K. S. Karpius, Clevelandas — \$500.00.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

New Yorke balandžio 29 d. įvykusioj literatūros šventėje, kurios metu buvo įteiktos Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos L. Andriekui ir P. Andriūšiui, solistė Aldona Stempužienė, akomponuojant Aldonai Kepalaitei nuotaikingai ir su giliu įsijautimu padainavo keletą lietuvių kompozitorių kūrinių.

Vyt. Maželio nuotrauka

TORONTO

TORONTO NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDUI SURINKTA \$567.54

1962 m. į Lietuvos Nepriklausomybės Fondo kasą yra gauta:

1) Iš vasario 10 d. ruošto minėjimo-pobūvio \$122.74, 2) Pagal aukų lapus \$280, 3) LNT Moterų Būrelio auka \$77.50, 4) Pagal aukų lapą Nr. 21 — \$13.00, 5) LB Toronto apylinkės valdybos ruošto Vasario 16-sios minėjimo vokeliais surinktų aukų Liet. Neprikl. Fondui, atskaičius išlaidas, \$74.30.

Nuoširdi padėka reikiama visiems aukotojams už gausias aukas, LB Toronto apylinkės valdybai už pravėdimą rinkliavos vasario 18 d. bendrame Lietuvos Nepriklausomybės minėjime ir bendrai visiems mūsų Mieliems Bičiuliams ir Talkininkams, kurie mus vienu ar kitu būdu parėmė. Nuoširdus ačiū.

LNT Toronto Komitetas

DETROIT

MOTINOS DIENA

Lietuvių Bendruomenės Detroito Apylinkė lietuvių motiną pagerbs gegužės mėn 13 dieną 12 val. 15 min. tuoj po sumos Ispanų didžiosios salė. Detroito visuomenė yra kviečiama dalyvauti, kad visi kartu pagerbtumėm daug nusipelnusių ir pavyzdiną lietuvių motiną, kuri pasirodė herojiškai ir šeimai ir tautai ir bažnyčiai.

Pritaikytą kalbą pasakys dr. Vyt. Majauskas ir meninėje dalyje pasirodys mokyt. Pr. Zarankos vadovaujamas Lituanistinės m-los choras ir mokyt. A. Rastenytės-Page vadovaujama tautinių šokių grupė. Įėjimas visiems nemokamai.

St. Slizys

CHICAGO

ALT S-gos Chicagos skyriaus susirinkimas

Š. m. gegužės mėn. 12 d., 6 val. vakare "Dubysos" svetainės salėje, 2548 West 69 St., Chicago, Ill., yra šaukiamas ALT S-gos Chicagos skyriaus visuotinas narių susirinkimas.

Susirinkimo dienotvarkėje bus: muziko Nako paskaita: Modernusis menas, pranešimai apie skyriaus ateities veiklą, Vilties Draugijos narių įnašų padidinimo vąjų ir diskusijos Dirvos klausimu.

Po susirinkimo įvyks ponų suruošta kavutė.

Maloniai prašome visus narius susirinkime dalyvauti. Skyriaus Valdyba

E. CHICAGO

Motinos Dienos minėjimas

Motinos Dienos minėjimą E. Chicagoje rengia Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba gegužės mėn. 13 d.

10:30 val. lietuvių bažnyčioje bus laikomos Mišios motinų intencijai, o 6 val. vak. — parengimas parapijos salėj su paskaita ir menine dalimi. Paskaitą skaitys O. Kriščiūnienė.

Meninę programos dalį išpildys tautinių šokių grupė, vadovaujama G. Markevičienės ir Lituanistinės Mokyklos mokiniai, vadovaujami mokyklos mokytojo Alg. Markevičiaus.

Be n druomenės Valdyba kviečia visus šiame minėjime dalyvauti. (mė)

Maironio eilėraščių montažą atliko akt. I. Nikolskytė ir F. Kontautas, palydint muzika komp. J. Gaideliui. Šį montažą parengė ir jam režisavo akt. p. Gustaitienė.

BOSTONO LIETUVIŲ ŽINIOS

• Vladas Mickūnas balandžio mėn. 28 d. atšventė 60 metų ir perėjo į septintą dešimtį. Vladas nenuilstamas ALT S-gos veikėjas ir valdybos narys, jubiliejų atžymėjo savo bute tarp artimųjų ir draugų. Jubiliejinį atžymėjimą surengė jo gyvenimo palydovė Adėlė Mickūnienė, sukvietusi taip gausiai svečių. Šeimos vardą, jo vaikai, įteikė dail. V. Andriūšio gražiai įrėmintą paveikslą. Sveikintojai, jų tarpe daug raseiškų, linkėjo sulaukti to meto, kada vėl visi susitiks ant gražiosios Dubysos kranto...

Vladas ir Adėlė Mickūnai užaugino 4 sūnus, iš jų trys gyvena Bostone ir vienas Kanadoje.

• LNF Atstovybė Bostone skelbia gegužės mėnesį — knygos "Laisvės kovų dainos" vąjų. Tai viena iš jautriausių knygų, kurioje — Lietuvos partizanai miškuose surašė savo pergyvenimus.

Šią knygą galima gauti pas Romą Jasiūną, Fondo išd., 253 Gold St., So. Boston, ar užsisakyti telefonu AN 9-1676 ir pas Justiną Vaičiūtį jo įstaigoje.

• Kazys Gruzdas, vienas Jūrų skautų vadovų gegužės mėn. 2 d. perėmė "Naručio" laivo vadovavimą. Pareigų perėmimo dalyvavo Bostono Jūrų skautų vietininkas Myk. Manomaitis.

• Nemuno Uosto Globėjų susirinkimas įvyko balandžio 27 d., Tautinės S-gos namuose. Uosto direkcija pranešė artimiausius darbus sąryšyje su Uosto ir saloje stovyklavietės atidarymu birželio 30 ir liepos 1 dienomis. Lėšoms sukelti tėvai apsiėmė dirbti talka prie statybos. Uždirbti pinigai naudojami Jūrų skautų reikalams. Direkcijos pirmininkas informavo, kiek lėšų reikės sukelti ir kokie darbai atliktini. Direkcijos išdininkas ir ūkio vadovas informavo kasos ir inventoriaus stovį. Susirinkime buvo prieita nusistatymo, kad tėvai patys pavieniui, ar keli susidėję įsigys palapines. Apie pasirošimus Jūrų skautų vasaros veiklai ir informaciją tėvams davė vietininkas Myk. Manomaitis. Susirinkimui pirmininkavo inž. J. Dačys, sekretoriavo Kovas.

• Mirė Pranas Kasmauskas. Gegužės 1 d. City Hospital mirė Jono Kasmausko sūnėnas Pranas, 25 metų amžiaus, sirgęs ilgesnį laiką.

spital mirė Jono Kasmausko sūnėnas Pranas, 25 metų amžiaus, sirgęs ilgesnį laiką.

• Jamborės Fondo įgaliotinis Bostone praneša, kad šiais metais bus išleistas didžiulis skautų albumas. Šiuo metu renkama albumo prenumerata. Garbės prenumerata \$10.00, o paprasčia \$5.00. Rudenį albumas bus pradėtas platinti. Norintieji iš anksto užsisakyti albumą prašome kreiptis pas Fondo įgaliotinį Bostone Igną Vilėniškį, telef. AN 8-8384.

• Geradario Vardą Lietuvos Skautų Brolija suteikė Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Bostono skyriui už suteiktą finansinę auką. Taip pat Geradario Vardą už stambesnę auką yra gavusi Bostono Jūrų Skautų Vietininkija ir Č. Kiliulis.

• Vertai susidomėjo. Gegužės 1 d., privačiai buvo susirinkę nemažas skaičius skautų tėvų, bičiulių ir skautų vadovų, kurie svarstė Dirvos Nr. 49 straipsnį "Nelįsk su savo regula sve-timan vienuolynan". Kaip žinome šis straipsnis atsirado sąryšyje su Bostono provincijos lietuvių Kunigų Vienybės paskelbtu nutarimu, kuriame sakoma: "Priminti katalikų vaikų tėvams, kad jų pareiga žiūrėti, kad vaikai skautų vienetų, kuriems vaikai priklauso, būtų praktikuoja katalikai". Darb. bal. 17).

Po diskusijų prieita išvados, kad "toks Kunigų Vienybės nutarimas, griaua pagrindinius skautų santvarkos dėsnius, kad skautybė nėra susieta su paskira tikyba, kad skautuose iš principo nėra nuostato, kuriame vienetų vadovai būtų praktikuoja katalikai" ir t.t.

Minėtas susirinkimas, tuo klausimu tęs ir toliau diskusijas, po kurių bus paskelbta išsamesni pasisakymai. (iv)

Maironio minėjimas

Bostono L. B. Kultūros Klubas balandžio mėn. 28 d. Tarptautinio Instituto patalpose surengė Maironio minėjimą, į kurį atsilankė daug studentiškojo jaunimo ir gražus būrys mūsų kultūrininkų ir visuomeninkų.

Prof. dr. A. Klimas, Rochesterio universiteto profesorius kalbėjo tema: "Lietuva Maironio "Jaunoje Lietuvoje" ir "Raseinių Magdeje". Solistė St. Daugėlienė, akomponuojant jos dukrelei Rūtai, padainavo dvi Maironio dainas: Kai širdį tau skausmas ir Ten, kur Nemunas banguoja.

Didžiai Gerbiamoji Ponia Ginkuviene,

Vakar, gegužės 1 dieną sustojo plakusi Juozo Ginkaus pavargusi širdis.

Tai didelio skausmo valanda Jums jo žmonai, sūnui Juozui ir marčiai ir skaitlingai giminei. Visi Jūs jautėte Jam tik meilę.

Bet ne tik šeima ir giminės perbloktai ir liūdi. Juozas Ginkus nebuvo eilinis žmogus. Jis nuoširdžiai mylėjo visus lietuvius, kaip brolius ir seses, o už vis labiau jis mylėjo savo Tėvynę Lietuvą. Jis džiaugėsi jos laimėjimais Nepriklausomybę atgavus, jis buvo perbloktas ir sielėjosi, kuomet milžinas kaimynas žiauriai ir nepasigėdinęs užgrobė ją ir laiko priespaudoje.

Jis buvo ir J. A. Valstybių patriotas, tuo įrodydamas, jog geras ir ištikimas savo senos Tėvynės sūnus, taip pat bus geras pilietis ir naujoje Tėvynėje.

Miela Ponia Ginkuviene, miela a. a. Juozo Ginkaus šeima: liūdite ne tik Jūs, liūdime mes visi jo draugai ir tėvynainiai.

Šioje rimties valandoje aš ir mano žmona atiduodame tauriam lietuviui pagarbą ne tik asmeniškai, kaip jo ilgų metų draugai — gerbėjai, bet aš ir kaip atstovas Lietuvos, kurią jis taip mylėjo, dirbo ir aukėjo jos gerovei. Jo gyvenimo pavyzdys bus švyturiu — rodys kelią ir skatins jaunąją kartą. Jo atmintis liks visiems laikams.

Lietuvos Generalinis Konsulas
Jonas Budrys,

Didžiam Lietuvos laisvės Kovotojui ir lietuvių tautinės veiklos Darbuotojui, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Pirmojo skyriaus New Yorke Steigėjui ir Garbės Pirmininkui

JUOZUI GINKUI

mirus, skaudžiai išgyvendami ir liūdėdami Jo netekę, giliausią užuojautą reiškiamo žmonai ONAI, sūnui JUOZUI ir giminėms

ALT S-gos Pirmojo Skyriaus
New Yorke nariai ir valdyba

Didžiam lietuvių veikėjui ir patriotui

JUOZUI GINKUI

mirus, gilaus skausmo valandoje jo žmoną ONĄ ir sūnų JUOZĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

ALT S-gos Chicagos Skyriaus Valdyba
ir nariai

Didžiajam Amerikos lietuvių tautinės dirvos purentojui

A. A. JUOZUI GINKUI

mirus, reiškiamo gilius simpatijos jausmus poniai ONAI, sūnui JUOZUI, marčiai ir giminėms

Veronika ir Stasys Gudas

DR. SILVESTRĄ PRAGULBICKĄ,

jo motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžiai užjaučia

Amerikos Lietuvių Gydytojų
Sąjungos Michigan skyrius

Tauriam lietuviui ir didžiam kovotojui už Lietuvos Laisvę Korp! Neo-Lithuania Mecenatui

A. A.

JUOZUI GINKUI

mirus, jo žmonai ONAI ir sūnui JUOZUI, drauge didžiai liūdėdami, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą

Korp! Neo-Lithuania
Vyriausioji Valdyba